

**T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
YÖNETİM VE ORGANİZASYON PROGRAMI**

**MANİSA İLİ GİRİŞİMCİ PROFİLİNİN BELİRLENMESİNE
YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

Seniye GEYİKÇİ

**Danışman
Prof. Dr. Sevinç KÖSE**

MANİSA-2018

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ... /... / ... tarih ve sayılı toplantısında jürimiz tarafından Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 23. Maddesi gereğince Enstitümüz Anabilim Dalı Programı öğrencisi

“.....”

Konulu tezi incelenmiş ve aday .../... /... tarihinde saat’da/de jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna ☐

OY BİRLİĞİ ☐

DÜZELTME yapılmasına * ☐

OY ÇOKLUĞU ☐

RED edilmesine ** ☐

ile karar verilmiştir.

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.

** Bu halde adayın tez konusu değiştirilir veya adayın isteği halinde tezsiz yüksek lisans programına geçişi sağlanır.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Evet

Hayır

Tez, burs, ödül veya Teşvik programına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.

☐☐

Tez, mutlaka basılmalıdır.

☐☐

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.

☐☐

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

☐☐

Tez, basımı gereksizdir.

☐☐

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Manisa ili Girişimci Profilinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2018

Seniye GEYİKÇİ

İmza

ÖZET

MANİSA İLİ GİRİŞİMCİ PROFİLİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Bu çalışma ile Manisa ilinde faaliyet gösteren girişimcilerin özelliklerinin belirlenerek ilin girişimci profilinin çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışma altı bölümden oluşmuştur. İlk bölümde girişimcilik kavramı üzerinde durulmuş, ikinci bölümde Türkiye’de girişimciliğin tarihçesi ve özellikleri anlatılmış ,üçüncü bölümde literatür taraması gerçekleştirilmiş, dördüncü bölümde Manisa İlinin sosyo ekonomik yapısı incelenerek çalışma alanı hakkında bilgilere yer verilmiş, beşinci bölümde materyal, metod ve uygulama anlatılmış, son bölümde de çalışma neticesinde elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Çalışma toplamda 5248 kişiden oluşan anakütleden çekilen 255 kişilik örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deneklerle yüzyüze görüşme yöntemi uygulanarak, sorulara 5’li Likert ölçeğine göre cevap vermeleri istenmiştir.

Ankete cevap veren girişimcilerden 235’i erkek 20’si kadındır. Eğitim durumu açısından incelediğimizde %23’ü üniversite, %37’si lise ve %40’ı ilkokul ve ortaokul mezunudur. Girişimciler yabancı dil bilme durumları açısından incelendiğinde %23’ü İngilizce %3’ü Almanca, %2’si Arapça, %1’i Fransızca ve %1’i de Rusça bildiğini belirtirken, girişimcilerin %70’lik bölümü herhangi bir yabancı dil bilmediğini belirtmiştir. Gerçekleştirilen çalışma neticesinde Manisa ili girişimcilerini, girişimci olmaya iten ekonomik nedenler, ekonomik bağımsızlık ve daha çok para kazanma isteğidir. Psikolojik nedenler, zevk aldığı işi yapmak ve kendi kararlarını kendilerinin vermek istemeleri, sosyal nedenler, alınan eğitim ve öğretmenlerin etkisi ile iş deneyimi olan bir aileden geliyor olmalarıdır. İş kurarken karşılaştıkları zorluklar, en önemlisinin bürokratik zorluklar olduğu ve işlerini yürütürken karşılaştıkları zorlukların ise müşterilerle ilgili sorunlar ve pazarın durgun oluşu olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma ile inceleme kapsamında yer alan girişimcilerin yukarıda belirtilen özellikleri ile Manisa ilinin girişimcilik profilini ortaya koyduğu düşünülmektedir.

ABSTRACT

A RESEARCH ON THE DETERMINATION OF ENTREPRENEURSHIP PROFILE OF MANISA

With this study, it was aimed to specify the characteristics of the entrepreneurs operating in Manisa province and to designate the entrepreneur profile of the province. The study consists of six parts. In the first part, the concept of entrepreneurship is emphasized. In the second part, the history and characteristics of entrepreneurship in Turkey are explained. In the third part, the literature is searched. In the fourth part, socioeconomic structure of Manisa Province is examined and information about the study area is given, the last section also contains the findings of the study.

The study was carried out on a sample of 255 persons from a population of 5248 people in total. Subjects were asked to respond to questions on a 5-point Likert scale by applying a face-to-face interview method.

Of the entrepreneurs responding to the survey, 235 were male and 20 were female. In terms of educational status, 23% are university, 37% are high school and 40% are primary and secondary school graduates. When examined in terms of foreign language knowledge, 23% of them speak English, 3% of them speak German, 2% speak Arabic, 1% speak French and 1% speak Russian, while 70% of entrepreneurs do not speak any foreign language. As a result of the work carried out, the economic reasons that make the entrepreneurs of Manisa province being entrepreneur are the economic independence and the desire to earn more money. Psychological reasons; the pleasure of doing business and their own decisions to give themselves, social reasons; coming from a family with work experience and educational background. The most important difficulties encountered by entrepreneurs in establishing business are that bureaucratic difficulties, and the difficulties they face when it comes to business are problems with customers and stagnation in the market.

It is thought that the entrepreneurs who are included in the scope of this study have revealed the entrepreneurship profile of Manisa with the above-mentioned characteristics.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmalarım sırasında desteğini benden esirgemeyen tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Sevinç KÖSE'ye, tezimin her aşamasında yanımda ve destek olan eşim Umut Burak GEYİKÇİ'ye ve kendilerine ayırmam gereken zamandan çalarak bu tezi hazırladığım sevgili kızlarım Defne Buse ve Deniz Bade'ye sonsuz teşekkür ederim.

Seniye GEYİKÇİ

İçindekiler

ŞEKİLLER LİSTESİ	8
TABLOLAR LİSTESİ	9
1. BÖLÜM	11
GİRİŞİMCİLİK.....	11
1.1. GİRİŞİMCİLİĞİN TARİHÇESİ.....	11
1.2. GİRİŞİMCİLİĞİN TANIMI	13
1.2.1. GİRİŞİM	13
1.2.2. GİRİŞİMCİ	13
1.2.3. GİRİŞİMCİLİK.....	14
1.3. GİRİŞİMCİLİK TEORİLERİ	15
1.3.1. GİRİŞİMCİLİĞİN PSİKOLOJİK TEMELLİ TEORİLERİ	15
1.3.1.1. Başarma İhtiyacı Teorisi	15
1.3.1.2. Kişilik Özelliği Teorisi.....	15
1.3.1.3. Kontrol Odağı	16
1.3.2. GİRİŞİMCİLİĞİN SOSYOLOJİK TEMELLİ TEORİLERİ.....	17
1.4. GİRİŞİMCİLİĞİN EKONOMİK TEORİDEKİ YERİ	18
1.5. GİRİŞİMCİNİN FONKSİYONLARI	20
1.6. GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ	21
1.6.1. KAMU GİRİŞİMCİLİĞİ	21
1.6.2. ÖZEL TEŞEBBÜS GİRİŞİMCİLİĞİ	21
1.7. GİRİŞİMCİLERİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER	23
1.8. GİRİŞİMCİLİKTE BAŞARI VE BAŞARISIZLIK FAKTÖRLERİ	25

1.9.	GİRİŞİMCİLİĞİ ÖZENDİREN FAKTÖRLER	26
1.10.	GİRİŞİMCİLİĞİN AŞAMALARI	27
1.11.	GİRİŞİMCİLİK KONUSUNDA YAPILMIŞ DİĞER ÇALIŞMALAR	29
2.	BÖLÜM	33
	TÜRKİYE'DE GİRİŞİMCİLİK VE MANİSA İLİ SOSYO-EKONOMİK YAPISI	33
2.1.	TÜRKİYEDE GİRİŞİMCİLİĞİN TARİHSEL SÜREÇTEKİ YERİ	33
2.1.1.	1923 – 1930 ARASI DÖNEM.....	33
2.1.2.	1930 – 1950 ARASI DÖNEM.....	34
2.1.3.	1950 – 1980 ARASI DÖNEM.....	34
2.1.4.	1980 – 2000 ARASI DÖNEM.....	35
2.1.5.	2000 SONRASI DÖNEM.....	36
2.2.	MANİSA İLİ SOSYO-EKONOMİK YAPISI	37
2.2.1.	Manisa'nın Demografik Yapısı	37
2.2.2.	Manisa'nın Ekonomik Yapısı	40
3.	BÖLÜM	43
	MANİSA İLİ GİRİŞİMCİLİK PROFİLİ ARAŞTIRMASI.....	43
3.1.	ARAŞTIRMANIN AMACI.....	43
3.2.	MATERYAL VE YÖNTEM	43
3.2.1.	MATERYAL	43
3.2.2.	YÖNTEM	44
3.3.	BULGULAR	47
3.3.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	48
3.3.2.	GÜVENİLİRLİK ANALİZİ.....	57
3.3.3.	FAKTÖR ANALİZİ	65
4.	BÖLÜM	77

SONUÇ VE ÖNERİLER	77
KAYNAKÇA	81
EK: ANKET FORMU	92

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Modern Girişimciliğin Tarihsel Evrimi-----	11
Şekil 2. Girişimciliğin Temel Unsurları -----	14
Şekil 3. Kurumsal Girişimciliğin Boyutları -----	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Girişimcilik Kavramının Evrimi.....	12
Tablo 2. Girişimciliğin Ekonomik Teorideki Yeri.....	18
Tablo 3. Girişimcilerin Sahip Olması Gereken Özellikler.....	23
Tablo 4. Cumhuriyet Dönemi Manisa İli Nüfusları	38
Tablo 5. Manisa Merkezde Nufusun yaş Gruplarına Göre Dağılımı.	38
Tablo 6. : 2013 Yılı 6 Yaş Üzeri Okuma Yazma Bilenlerin 6+ Nüfusa Oranı (%)	39
Tablo 7.: Manisa İli Eğitim Düzeyleri	39
Tablo 8. : Dış Ticaret	41
Tablo 9.: Türkiye ve Manisa İli İşgücü, İstihdam ve İşsizlik Verileri	42
Tablo 10. İş koluna göre hesaplanan ağırlık ve örnek dağılımı	46
Tablo 11 .Girişimcilerin Cinsiyet ve Yaş Dağılımları	48
Tablo 12. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Doğum Yerleri.....	49
Tablo 13. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Medeni Durumları	50
Tablo 14. Evli Girişimcilerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısı.....	50
Tablo 15. Girişimcilerin Ev İş Yapma Durumları	50
Tablo 16. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyleri	50
Tablo 17. Girişimcilerin Mezun Oldukları Bölümler	51
Tablo 18. Girişimcilerin Eğitim Düzeyine Göre Bildikleri Yabancı Diller.....	52
Tablo 19. Baba Mesleklerine Göre Girişimciler	52
Tablo 20. Girişimcilerin Çalışma Yaşamında Geçirdikleri Süre	52
Tablo 21. Girişimcilerin Girişimci Olmadan Önceki Çalışma Durumları.....	53
Tablo 22. Girişimci Olmadan Önce Çalışanların Yaptıkları İş.....	53
Tablo 23. Girişimcilerin Mevcut İşlerini Tercih Nedenleri	54
Tablo 24. Girişimcilerin İstihdam Ettikleri Personel Sayıları.....	54
Tablo 25. Girişimcilerin Şu Andaki İşlerini Nasıl Kurdukları.....	54
Tablo 26. Girişimcilerin İşlerini Kurarken Kullandıkları Sermaye Kaynakları	55
Tablo 27. Girişimcilerin İhracat Yapma Durumları.....	55
Tablo 28. Girişimcilerin Girişimcilik Eğitimi Alma Durumları	55
Tablo 29. Firmalarında Mesleki ve Girişimcilik Eğitimi Verme Durumları	55
Tablo 30. Girişimcilerin Sektörlerinin Gelecekteki Durumu Hakkındaki Görüşleri.....	56

Tablo 31. Girişimcilerin Sektörleri İle İlgili Projeleri Olup Olmaması	56
Tablo 32. Girişimcilerin Bir Proje Kapsamında Üniversiteden Yardım Talebinde Bulunup Somut ve Başarılı Bir Sonuç Alıp Almadıkları.....	56
Tablo 33. Girişimcilerin İşleri veya İş Hayatları İle İlgili Yeni İş Fikirleri Geliştirme Fırsatları Olup Olmadığı?	57
Tablo 34. Girişimcilerin Düşündükleri Yeni Fikirleri Hayata Geçirebilme Oranları	57
Tablo 35. Girişimci Olmayı Tetikleyen Ekonomik Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans	67
Tablo 36. Girişimci Olmayı Tetikleyen Psikolojik Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans	68
Tablo 37. Girişimci Olmayı Tetikleyen Sosyal Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans ..	69
Tablo 38. İş Kurarken Karşılaşılan Zorlukları Açıklayan Toplam Varyans	71
Tablo 39. İşle İlgili Faaliyetler Sırasında Karşılaşılan Zorlukları Açıklayan Toplam Varyans	72
Tablo 40. Devletten İşle İlgili Beklenen Kolaylıkları Açıklayan Toplam Varyans.....	73
Tablo 41. Gelecekle İlgili Planların Önem Derecesini Açıklayan Toplam Varyans	74
Tablo 42. Başarılı Bir Girişimci Olmak İçin Sahip Olunması Gereken Özellikleri Açıklayan Toplam Varyans.....	76

1. BÖLÜM

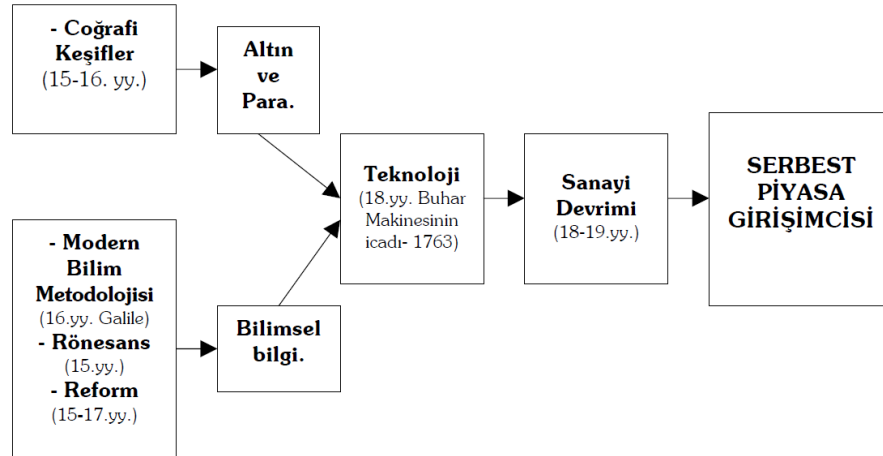
GİRİŞİMCİLİK

1.1. GİRİŞİMCİLİĞİN TARİHÇESİ

Girişimcilik genellikle yeni bir kavram olarak algılanmasına rağmen tarihsel temelleri 18.yüzyıl başlarına kadar gitmektedir (Bygrave, 1989:20). Hatta girişimciliğin, insanoğlunun avcılık ve toplayıcılık devrine son verip (cılalı taş) neolitik dönemde üretime başlamasıyla birlikte ilk şekillerini oluşturmaya başladığını söyleyen yazarlar da vardır (Ercan ve Gökdeniz, 2009:60).

Modern anlamda girişimcilik kavramının ortaya çıkışı, reform ve rönesansın etkisi ile birlikte sanayileşmenin ve kıtalar arası ticaretin artması sonucu, insanoğlunun yeni yerler keşfetmesi, yeni pazarlar bulması, yeni yatırımlar yapma arzusu ve daha büyük ölçekte ticari, sanayi faaliyette bulunma niyeti ile geçerlilik kazanmaya başlamıştır.

Ercan ve Gökdeniz(2009:62), modern anlamda girişimciliğin tarihçesini şu şekilde özetlemişlerdir.

Kaynak: (Ercan ve Gökdeniz 2009:62).

Şekil 1. Modern Girişimciliğin Tarihsel Evrimi

Diğer yandan tarihsel süreçte girişimcilik kavramı üzerine bazı bilim adamlarının görüşlerini şu şekilde özetlemek mümkündür.

Tablo 1. Girişimcilik Kavramının Evrimi

Dönemi	Bilim Adamı	Girişimcilik Tanımı
İlk Çağ		Girişimciler hayatını devam ettirebilmek için arayış içinde olan özgür insanlar
Orta Çağ		Riskin olmadığı büyük ölçekli üretim projelerinin yöneticisi
17. Yüzyıl		Devlet ile olan ilişkilerde karı ve zararı kendisine ait olmak üzere sabit fiyatlı sözleşmeler yapan kişi
1755	R.Cantillon	Sermaye sahibinden ayrı olarak risk üstlenen kişi
1803	J.B.Say	Girişimci sermayenin getirisinden ayrı bir kazançla sahiptir
1876	F.Walker	Fon sağlayıcı ile Proje sahibi girişimcilerin kazançları ayrılmıştır.
1890	A.Marshall	Girişimci endüstriyel bir liderdir
1907	F.B.Hawley	Girişimci üretim faaliyetinde bulunan girişimin sahibidir
1911	J.A.Schumpeter	Girişimci yenilik yapan ve yeni teknolojiler üreten kişidir
1921	F.Knight	Belirsizlik ve riskleri üstlenen kişidir
1925	F.Edgeworth	Üretim faktörlerini bir araya getiren yöneticidir
1964	P.Drucker	Yakaladığı fırsatları maximize edebilen kişidir
1973	I.Kirzner	Önündeki fırsatları yakalayabilen kişidir
1975	A.Shapiro	Olası başarısızlık riskini de üstlenerek örgütün işleyişinde inisiyatif kullanan kişidir
1980	C.Vesper	Girişimcilik toplumun farklı kesimlerince farklı şekillerde tanımlanabilen, kesin genel ve tek bir tanımı yapılamayacak bir kavramdır
1982	M.Casson	Belirsizlik koşullarında eldeki yetersiz kaynakları en iyi şekilde koordine eden kişidir
1985	R.Hirsch	Maddi veya manevi kazanç elde edebilmek için zaman ve çaba harcayan ve riski üzerine alarak üretim yapan kişidir
1993	W.Baumol	Yenilikçilik ve idarecilik özelliklerine sahip kişidir, teşvikler girişimci üzerinde etkilidir
1999	J.Timmons	Girişimci, dürüst ve modern bir düşünüş anlayışına sahip doğruların peşinden giden kişidir
2001	P.A:Wickham	Girişimci, kendi anlayışları doğrultusunda proje geliştiren kişidir
2002	G.Brenkert	Girişimci piyasa ekonomisinin olmazsa olmaz unsurudur
2003	L.W:Busenitze	Girişimci ekonomik refahın en temel unsurudur

Kaynak: (Hirsch ve Michael 1998:6), (Çelik 2006:468), (Özkara vd. 2006:222), (Timmons 1999:33), (Ercan ve Gökdeniz 2009:66), (Ripsas, 1998:110), (Özkul, 2008:8)

Girişimciliğin yönetim bilimciler ve sosyal bilimciler arasında giderek büyüyen bir önem kazanmaya başlaması 1980’li yılların başlarına raslamaktadır (Cooper, 2003). Üniversitelerde girişimcilik dersleri, kitaplar ve akademik makaleler gitgide artmaktadır. Dünya’daki pek çok ülke, girişimciliğin ülkenin gelişimi ve kalkınmasındaki anahtar unsur olduğu görüşünde birleşmektedir (Hebert ve Link, 2009:589). Giderek artan şekilde yazılan makaleler, hazırlanan tezler, kurulan dernekler, girişimcilik kavramının yakın gelecekte gündemdeki yerini ve önemini koruyacağını göstermektedir.

1.2. GİRİşİMCİLİĞİN TANIMI

Tarihsel olarak baktığımızda girişimci olarak Türkçe’ye çevrilen “entrepreneur” Fransızca kelime “entreprendre”den gelmektedir ve anlamı “bir şey yapmak”tır (Şahin, 2006:4). Girişimcilik kavramı, girişim ve girişimci kelimelerinde türediğı için sırasıyla bu kavramları incelemek yararlı olacaktır.

1.2.1. GİRİşİM

Girişim kavramı farklı kaynak ve bilim adamlarınca farklı tanımlamalara tabi tutulmuştur. Girişim kavramını Erbatu (2008:6), “Kar vb. yararlar sağlamak amacıyla, para karşılığı satmak için mal veya hizmet üretmek üzere kurulmuş olan, hukuki ve mali kişiliğı olan devamlı bir örgüt”, Saylan (2011:12), “Belirli bir yasal, finansal, örgütsel ve ekonomik özelliğı sahip olan kuruluş”, Cabar (2006:2), “Üretim faktörlerinin bir birimi ve bir şeye girişme” olarak açıklamaktadırlar. Tüm bu tanımlamalar doğrultusunda en genel anlamıyla girişim, kar sağlamak amacıyla, üretim faktörlerinin bir araya getirildiğı, tüzel kişiliğı sahip sürekliliğı olan örgüttür.

1.2.2. GİRİşİMCİ

Girişimcilik kavramıyla ilgili akademik yazında yer alan tanımlamalardan bazıları şöyledir. Küçük (2007:22)’ye göre “Girişimci, mal ve hizmet üretmek veya satmak amacıyla kar ve zararı kendisine ait olmak üzere sermayesini yatırıma dönüştüren kişidir”, Ağca ve Yörük (2006:159), girişimciyi, “işgücünü, materyalleri ve diğ er kaynakları bir araya getirerek önceki değerlerinden daha büyük bir değer yaratan, aynı zamanda da değişimi, yenilikçiliğı ve yeni bir düzen anlayışını ortaya koyan bir birey” olarak, Chapman (1977:14)’ye göre “girişimci, kapitalist tanımıyla eş anlamlı olarak”, Ercan ve Gökdeniz (2009:67)’da geçen (Öğüt Vd., 2006:431)’ya göre “‘entre’ (girmek) ve

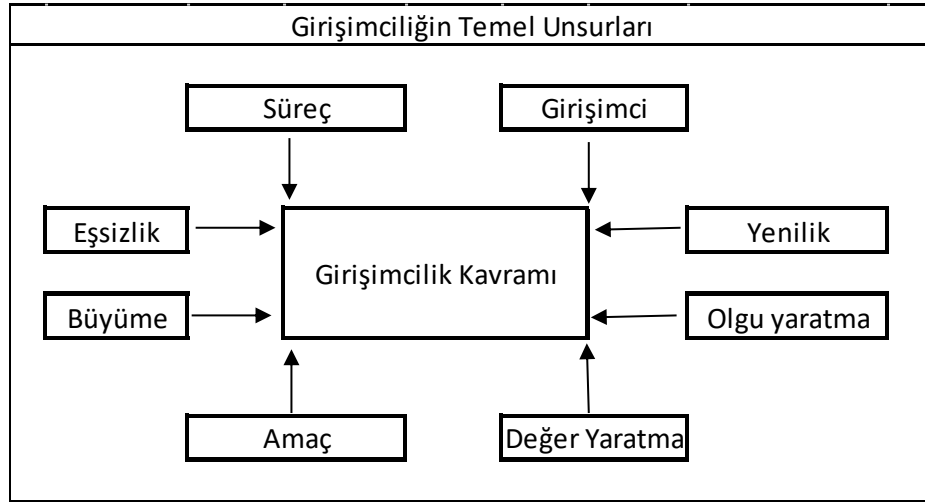
‘prendre’ (almak, üstlenmek) sözcüklerinden oluşmakta ve birşey yapmak’ anlamında” kullanılmıştır.

Ele alınmış olan farklı tanımlamalar çerçevesinde girişimciyi mal, hizmet üretmek, satmak veya ticaretini yapmak amacıyla, emek, sermaye, kaynak ve hammaddeyi uygun yer, uygun zaman ve uygun şartlarda bir araya getirerek, değer yaratan, yarattığı değeri kara çeviren kişi olarak tanımlayabiliriz.

1.2.3. GİRİŞİMCİLİK

Girişimcilik, Schumpeter (2000) tarafından “Yakalanabilen fırsatların, her halükarda değerlendirmeye çalışılması”, Tekayaklı (2004)’e göre, “İnsiyatif kullanarak, kaynakları pratiğe dönüştürme, sosyal ve ekonomik organizasyonları gerçekleştirme ve risk üstlenerek başarısızlığı göze almak”, Schumpeter (1974: 212)’e göre, “Bir yenilik yaratarak, yeni bir ürün ortaya koymak veya mevcut bir ürün üzerinde değişiklik yaparak farklı bir ürün haline getirmek”, olarak tanımlanmaktadır.

Şekil 2.’de Girişimciliğin temel unsurları görülmektedir. Girişimcilik sekiz temel kavramın bir araya gelmesi ile oluşmaktadır, bunlar süreç, girişimci, yenilik, olgu yaratma, değer yaratma, amaç, büyüme ve eşsizlik.

Kaynak: (Naktiyok, 2004)

Şekil 2. Girişimciliğin Temel Unsurları

1.3. GİRİŞİMCİLİK TEORİLERİ

Karagöz (2009)'un yüksek lisans tezinde belirttiği gibi, Landström (2005:22)'deki çalışmasında, girişimciliğin oluşumuna etki eden temel teorileri ekonomik, psikolojik ve sosyolojik olarak üçlü bir ayırıma tabi tutmuştur. Bu üçlü ayırımın temelinde var olan şey girişimciliğin kültürden kültüre, ülkeden ülkeye farklılık gösteren ölçütlerden oluşmuş olmasıdır. Her bir teori içinde bulunduğu zaman dilimine göre sahip olunan bakış açılarını yansıtmaktadır.

1.3.1. GİRİŞİMCİLİĞİN PSİKOLOJİK TEMELLİ TEORİLERİ

Psikolojik temelli teoriler, girişimciliği açıklarken kişilik özellikleri üzerinde durmuşlardır. Psikolojik temelli yaklaşımlar; “Başarma İhtiyacı” (need for achievement) “Kişilik Özelliği” (personality trait), ve “Kontrol Odağı” (locus of control) olmak üzere üç temel teoriden oluşmuştur (Kwabena, 2011).

1.3.1.1. Başarma İhtiyacı Teorisi

Psikolojik temelli teoriler ilk kez McClelland tarafından kullanılmaya başlanmıştır. McClelland, kişiye ait davranış özellikleri, güdüler ve teşviklerin bir araya gelmesi sonucunda oluşan psikolojik etkenlerin girişimcide yüksek dereceli bir başarma arzusu oluşturduğuna dikkat çekmiştir (McClelland ve Winter, 1971). Girişimcilerin bu ihtiyaçları aracılığıyla idare edildiklerini belirtmiştir.

Mohar vd (2007), risk alma ve inovasyon, başarı ihtiyacı ve belirsizliğe karşı toleransın, girişimcilik eğilimi üzerinde pozitif ve önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir.

1.3.1.2. Kişilik Özelliği Teorisi

Coon (2004:22), kişiliği, kişilerin pek çok durumda verdikleri benzer tepkiler olarak tanımlarken, aslında girişimcilikte yer alan kişilik özellikleri teorisinin anlamının kişilikten sonuç çıkarmak olduğunu söylemiştir.

Gartner (1988:53), girişimcinin, girişimcilik özelliklerinin detaylı şekilde ölçülmesi gerektiğini belirtmiş ve kişilik özelliklerinin genel davranış türlerini temsil ettiğini belirtmiştir. Bu genel davranış türleri nedeniyle, konu hakkında yapılan çalışmalar

neticesinde herkes için geçerli olabilecek genel girişimci davranış özellikleri ortaya koyabilmenin mümkün olmadığını belirtmiştir.

Delmar (1996:4), girişimci tanımlamasında kişilik özellikleri ile birlikte çevrenin girişimci üzerindeki etkisinin de belirleyici olduğunu belirterek, kişilik özellikleri ve çevrenin girişimcilikte birlikte etken olduğunu söylemiştir.

Lessem, girişimci insanlarda 7 farklı kişilik özelliği olduğunu söylemiş (hayalperest, sezgisel, otoriter, kararlı, esnek, sosyal, maceraperest), bu kişilik özelliklerini renklere benzeterek, her bir girişimcinin farklı renkte bir ışığı olduğunu ve kimin hangi renk ışık saçtığı ve dolayısıyla hangi kişilik özelliklerine sahip olduğu iyi tespit edilebilirse, o kişilerin girişimcilik yapıları hakkında sağlıklı bilgi sahibi olunabileceğini belirtmiştir (Top, 2006).

Gerber'e göre, girişimciler vizyon sahibidirler, eğer kişide girişimcilik vizyonu varsa, en önemsiz durumları bile önemli hale getirebilir, girişimciye göre pek çok insanın değeri, hayalinde çözmeye çalıştığı problemin büyüklüğü kadardır (Gerber, 1996).

Kets de Vries, girişimci kişilik özelliklerinin, ergenlik döneminden itibaren edinilen tecrübeler sonucu geliştiğini, mutsuz, problemlili bir aile hayatı olan kişilerin, sosyal çevresi ile iyi bağlar kuramayacağını, kontrol altına giremeyeceğini ve içinde bulunduğu durumun o kişiyi girişimciliğe yönelteceğini savunmuştur (Landström, 2004:23).

1.3.1.3. Kontrol Odağı

Rotter (1966), sosyal öğrenme teorisi olarak ele aldığı kontrol odağı yaklaşımında, girişimcilerin içsel veya dışsal kişilik özelliklerine bağlı olarak değerlendirilmeleri görüşünü savunur, şöyle ki, insanlar iç kontrol odaklı veya dış kontrol odaklı olarak ikiye ayrılırlar. İç kontrol odaklı insanlar, kendi öz yetenekleri ve davranışları ile çevreleri üzerinde etkili olabileceklerine inanmaktadırlar. Dış kontrol odaklı insanlar ise hayatlarının ve yaşadıklarının kontrol edemedikleri dışsal faktörlerden kaynaklandığına inanmaktadırlar. Rotter'e göre iş sahipleri ve girişimciler toplumun diğer kesimlerine göre çok daha üst düzeyde içkontrol odaklı kişilerdir.

1.3.2. GİRİŞİMCİLİĞİN SOSYOLOJİK TEMELLİ TEORİLERİ

Girişimciliği sosyolojik temele dayandıran teoriler henüz çok yenidir, çünkü girişimci teşebbüsler, bireysel girişim süreçlerini diğer teşebbüslerle paylaşmak, birlikte hareket etmek konusunda isteksiz davranmaktadırlar (Bula, 2012:88).

Murphy (1986), girişimciliğin sosyolojik teorideki en iyi tanımını Cantillon'un yaptığını belirterek, Cantillon'un, "girişimci etrafı gözler, kar potansiyeli yüksek teşebbüsleri hisseder, hislerinin doğru olduğuna inanıyorsa hemen harekete geçer aksi durumda işi terk eder. Girişimci, üreticiler ile tüketiciler arasındaki ticari koordinatları belirleyen bir konnektör gibidir." der.

Johnson (1990), "girişimcinin rolünün tanımlanmasındaki en önemli husus çevresel durumun tespitidir diyerek, farklı çevrelere karşı farklı yaklaşımlar farklı teşebbüsler için kar potansiyeli olan işlerin tespit edilmesini kolaylaştırmaktadır, dolayısıyla girişimcinin başarısının temelinde sosyal çevre yer almaktadır" demiştir. Johnson girişimciliğin sosyal perspektifine atıfta bulunarak, başarının nasıl artırılacağı konusu üzerine gerçekleştirilecek daha ileri araştırmalardan önce, sosyal çevrenin detaylı şekilde tanımlanmasının ön şart olduğunu söylemiştir.

Reynolds (1991:62), girişimsel fırsatlarla ilgili olarak dört farklı sosyal durum tanımlamıştır. Bunlar (1) sosyal ağlar (social networks), (2) yaşam seyir aşaması (life course stage), (3) etnik tanımlamalar (ethnic identification) ve (4) nüfus çevre aşaması (population ecology stage). Reynolds'a göre, yukarda belirtilmiş olan durumlar, bireysel davranışı etkileyen toplumsal tepkilerin belirlenebilmesi açısından sosyolojik girişimin odak noktasını oluşturmaktadır. Bir kişinin toplumsal bağlamda girişimcilik özelliklerinin belirlenmesinde belirtilmiş olan dört farklı durumun girişimci üzerindeki etkisi önemli bir rol oynamaktadır.

Low ve MacMillan (1988), Reynolds'un, etnik tanımlamalarla başlayan sosyolojik girişimcilik teorilerinin, bireyin (dezavantajlı) sosyal geçmişinin, bireyi girişimci olmaya iten en önemli faktör olduğunu belirtmişlerdir.

1.4. GİRİŞİMCİLİĞİN EKONOMİK TEORİDEKİ YERİ

Girişimciliğin teorileri üzerine gerçekleştirilen literatur taramasında, girişimciliğin iktisatçılar tarafından üzerinde oldukça çok durulan bir konu olduğu tespit edilmiştir. Bu hususta, Özkul (2008:8)'in yüksek lisans tezinde de kullandığı Rıpsas (1998)'e ait Girişimciliğin Ekonomik Teoride bulunduğu yere ait farklı iktisatçıların yorum ve düşünceleri Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2. Girişimciliğin Ekonomik Teorideki Yeri

Girişimci belirsizlik riskini üstlenen kişidir (Cantillon, Thünen, Mill, Hawley, Knight, Mises, Cole, Shackle)
Girişimci finansal sermayeyi sunan kişidir (Smith, Tugot, Böhm-Bawerk, Pigou, Mises)
Girişimci yenilikçidir (Baudeau, Bentham, Thünen, Schmoller, Sombart, Weber, Schumpeter)
Girişimci karar vericidir (Cantillon, Menger, Marshall, Wieser, Amasa Walker, Francis, Walker, Keynes, Mises, Shackle, Cole, Schultz)
Girişimci endüstriyel bir liderdir (Say, Sain-Simon, Amasa Walker, Francis Walker, Marshall, Wieser, Sombart, Weber, Schumpeter)
Girişimci bir yöneticidir (Say, Mill, Marshall, Menger)
Girişimci ekonomik kaynakların bir düzenleyicisi ve koordinatörüdür (Say, Walras, Wieser, Schmoller, Weber, Clark, Davenport, Schumpeter, Coase)
Girişimci bir girişimin sahibidir (Quesnay, Wieser, Pigou, Hawley)
Girişimci üretim faktörlerinin bir işverenidir (Amasa Walker, Francis Walker, Wieser, Keynes)
Girişimci bir müteahhittir (Bentham)
Girişimci bir arbitrajcıdır (Cantillon, Walras, Kirzner)
Girişimci alternatif kullanımlar arasında kaynakların bir tahsisçisidir (Cantillon, Kirzner, Schultz)

Kaynak: (Rıpsas; 1998, Özkul; 2008:8)

Girişimciliğin ekonomik teorideki yeri ile ilgili önemli bazı bilim adamlarının girişimci ve girişimciliğin ne olduğu konusundaki görüşlerini şu şekilde özetleyebiliriz.

Girişimciliğin ne olduğu konusunda ilk tanımlamayı yapan kişi Cantillon’dur. Cantillon 18. yy.’da girişimciyi “Tekrar satmak amacıyla, üretim girdilerini ve hizmetlerini satınalan ve üreten bunun yanında satış fiyatı, piyasa koşulları talep gibi belirsizliklerden kaynaklanan riskleri üstlenen kişidir” şeklinde tanımlamıştır (Tügiad, 1993:3).

Jean Baptiste Say, girişimciyi sermayenin getirisinden ayrı bir kavram olarak ele alıp, sermaye, işgücü, arazi gibi tüm girdileri bir araya getiren ve bunlardan ürün üreten bir aracı olarak tanımlamıştır (<http://en.wikipedia.org/wiki/Entrepreneur>). Tarascio (1985)'de, Cantillon'un girişimciyi risk üstlenici olarak tanımlarken, Say'ın girişimciyi planlamacı olarak gördüğünü belirtmiştir.

Franchais Walker, fon sağlayıcı ile proje sahibi girişimcinin kazançları ayrılmıştır diyerek, girişimcilik kavramının sermayedarlar için değil, üretim faktörlerini bir araya getiren kişiler için kullanılması gerektiğini belirtmiştir (Hirsch ve Michael 1998).

Schumpeter, girişimciyi yenilik yapma, yeni teknolojiler geliştirme yetenek ve isteği olan kişi olarak tanımlamıştır. Schumpeter, girişimciliği yeni endüstrilerde ortaya çıkan fakat aynı zamanda mevcut girdiler ile yeni ürünler elde eden kişi olarak görmüş ve buhar kazanları ile vagonların birleşiminden ortaya çıkan trenlerin de bu düşüncelerinin en güzel örneği olduğunu söylemiştir (Schumpeter, 2003:16).

David McClelland, girişimciyi, başarıya yüksek derecede ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlarken aynı zamanda faal ve orta düzeyde riskler alabilen kişi olduğunu da belirtmiştir (Hamilton ve Harper, 1994:7).

Frank Knight'e göre girişimci, gelecek hakkında tam bir bilgiye sahip olmadan (belirsizlik ve riskleri üstlenerek) yapılması gerekenleri ve bunların nasıl yapılacağını doğru şekilde tahmin eden ve uygulayan kişidir (Nijkamp, 2003:398).

Peter Drucker, girişimciyi, değişim arayışında olan ve yakaladığı fırsatlardan yararlanan kişi olarak tanımlarken, inovasyonun girişimcinin özel silahı olduğunu ve bu sayede elde ettiği kaynakları fırsata çevirdiğini belirtmiştir (Arif, 2008).

Howard H.Stevenson, girişimciyi kontrolü altındaki kaynaklar dışındaki fırsatları takip eden kişi olarak tanımlamıştır (Schurenberg, 2008).

Albert Shapero ise girişimciyi, inisiyatif alan ve başarısızlık riskini göğüsleyen kişi olarak tanımlamıştır (Shapero ve Sokol, 1982:72).

Karl Vesper girişimci tanımlamasında, girişimcinin artık, psikolog, işadamı, ekonomist ve siyasetçiler tarafından farklı algılanmaya başladığını, girişimciliğin farklı

gruplar için farklı boyutlara sahip olduğunu belirtmiştir (Connell, 1999). Bu sebeple Vesper'e göre her kesimin kendine göre bir yorumu olacağı için, girişimciliğin herkes için genel geçerli ve kesin bir tanımlamasını yapma imkanı bulunmamaktadır.

Robert Hisrich'e göre girişimci, maddi ve manevi karşılık alabilmek amacıyla, risklerini üstüne alarak zamanını ve emeğini bir araya getirip değer yaratmaya çalışan kişidir (Hisrich ve Michael, 1998).

Israel Krizner girişimciliği yeniliklerin sonucu olarak, ekonomik dengesizliklerden kaynaklı fırsatlardan faydalanma imkanını elde etmek olarak tanımlarken, girişimciyi piyasada dengeyi sağlayan unsur olarak görmüştür (Sciascia ve DeVita, 2004 - Özkul, 2008)

Mark Casson, girişimciyi tanımlarken kendinden önceki düşünürlerin bir nevi sentezini yapmıştır. Özellikle Knight, Schumpeter ve Krizner'in düşüncelerini sentezlemiştir. Casson, girişimciyi eldeki kıt kaynakların koordinasyonunda yargısal kararlar alma konusunda uzmanlaşmış kişiler şeklinde tanımlamıştır. Girişimci arz ve talebi belirsizlik durumunda da kontrol edebilen kişidir (Casson, 2003-Özkul, 2008)

William J. Baumol, girişimciliği tanımlarken, aslında girişimciliğin tek bir tanımı olamayacağını, örnekler üzerinden bir değerlendirme yapılabileceğini, girişimcinin piyasaya yeni şeyler sunan bir kişi olduğunu ve girişimciliği tanımlamaya çalışmaktansa hangi kurumların veya olayların girişimciliği desteklediğinin araştırılması gerektiğini söylemiştir (Oğuz, 2005:150).

Literatürde gerçekleştirilmiş olan tanımlamalar doğrultusunda girişimciliğin ekonomik temelleri

1.5. GİRİŞİMCİNİN FONKSİYONLARI

Bir girişimcide bulunması gereken fonksiyonlar şu şekilde sıralanabilir (Çelik ve Akgemci, 1998 - Şimşek, 2009 – Türkmen, 2007 – Boşgelmez, 2003);

- *Yeni mal veya hizmet üretmek veya mevcut mal veya hizmetlerde değişiklik yaparak kalitelerini yükseltmek*, bu fonksiyon girişimcilerin en temel fonksiyonudur.
- *Yeni organizasyonlar kurarak, mevcut endüstrilerde fırsatları daha rahat görüp, hızla hareket edebilmelerine olanak sağlayabilecek bir yapıyı oluşturmak*,
- *Yeni pazarlar keşfetmek*, girişimcilerin mevcut ile yetinmeyip, yakın veya uzak çevrelerindeki fırsatlardan daha rahat yararlanabilecekleri, ihtiyacın yüksek olduğu yeni pazarlara girmeleri fonksiyonudur.
- *Yeni kaynaklara ulaşmak*, girişimcinin mevcut kaynaklarına ilaveten daha ucuza, daha bol ve daha kolay ulaşılabilen kaynaklara ulaşmak için her zaman bir arama faaliyeti içerisinde olmasını ifade eder.

1.6. GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ

Literatürde girişimcilik türleri çeşitli ayrımlara tabi tutulmuştur. Ancak gerçekleştirilen incelemelerde (Türkmen, 2007–TÜSİAD, 1987-Saylan, 2011:20-Arıkan, 2004-Özkul, 2008-Göbek, 1994) temelinde girişimciliğin kamu girişimciliği ve özel teşebbüs girişimciliği olmak üzere iki ana eksene oturduğu, özel teşebbüs girişimciliğinin de çeşitli ayrımlara tabi tutulduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle çalışmada girişimcilik, kamu girişimciliği ve özel teşebbüs girişimciliği olarak ele alınmıştır.

1.6.1. KAMU GİRİŞİMCİLİĞİ

Kamu girişimciliği, riski ve maliyeti kamuya ait olmak üzere, kamusal hizmet amacıyla gerçekleştirilen iş ve işlemlerdir. Bu girişimcilik türünde, karar verici siyasi otoritedir, girişimci siyasi otoritenin tercihleri doğrultusunda hareket ederken sıkı bütçe disiplinine uymakla mükelleftir, her ne kadar zaman zaman bu esnetilebilse de, burada var olan sıkı bütçe uygulamaları, kamusal girişimcilerin dar anlamda bürokrat olarak tanımlanmalarına da olanak sağlamaktadır (Arıkan, 2004).

1.6.2. ÖZEL TEŞEBBÜS GİRİŞİMCİLİĞİ

Pek çok kaynakta bu girişimcilik türü, piyasa ekonomisi içindeki girişimciler olarak da tanımlanmakla birlikte, bu çalışmada gerçekleştirilen ayırım doğrultusunda

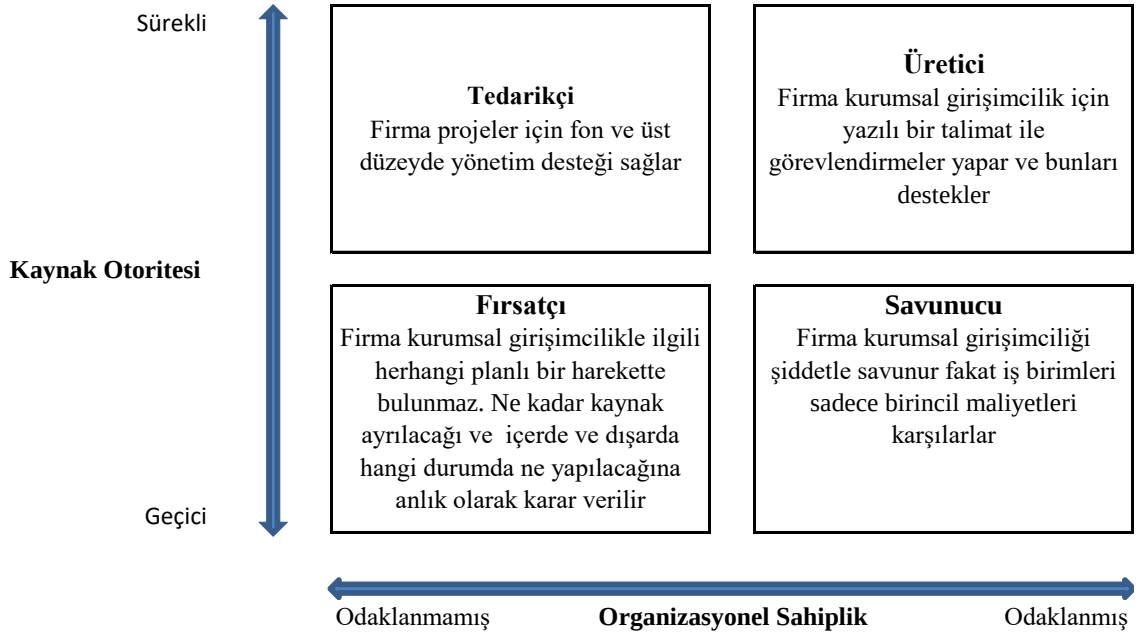
kamu girişimciliği dışında kalan tüm girişimcilik türlerini kapsamı bakımından özel teşebbüs girişimciliği olarak adlandırılmıştır.

Özel teşebbüs girişimciliği de farklı çalışmalarda çeşitli ayrımlara tabi tutulmuştur. Örneğin, Demirel (2003), fırsat girişimciliği ve yaratıcı girişimcilik olarak, Türkmen (2007), dinamik girişimcilik ve olağan girişimcilik olarak ikili ayrıma gitmişler, Saylan (2011:21), Top (2006) ve Kaplan (2011), orjinal girişimcilik, iç girişimcilik, kurumsal girişimcilik, profesyonel girişimcilik, teknik girişimcilik, girişimci girişimciliği olarak altılı bir ayrıma gitmişlerdir.

Wolcott ve Lippitz (2007) girişimciliği önce bireysel girişimcilik ve kurumsal girişimcilik olarak ikiye ayırmış ardından kurumsal girişimciliği dörde ayırmışlardır. Girişimci şirket iki boyut üzerinde şekillenmektedir.

1. Organizasyonel sahiplik
2. Kaynak otoritesi

Bu boyutların oluşturduğu dört kurumsal girişimcilik modeli (Tedarikçi, fırsatçı, savunucu, üretici) aşağıda yer alan Şekil 3.'de gösterilmiştir.

Kaynak: Wolcott ve Lippitz (2007)

Şekil 3. Kurumsal Girişimciliğin Boyutları

Bu konudaki en geniş sınıflandırmayı Radovic-Markovic (2009)'da yaptığı çalışmada gerçekleştirmiştir. Markovic, girişimcilik türlerini, iç girişimcilik (internal entrepreneurship), sosyal girişimcilik (social entrepreneurship), kadın girişimciliği (women's entrepreneurship), kurucu (ilk) girişimcilik (initial entrepreneurship), internet girişimciliği (internet entrepreneurship), aile girişimciliği (family entrepreneurship), kırsal girişimcilik (rural entrepreneurship), hane girişimciliği (entrepreneurship based on home business), uluslararası girişimcilik (international entrepreneurship) ve global girişimcilik (global entrepreneurship) olarak sınıflandırmıştır.

Yukarda farklı şekillerde gerçekleştirilen özel teşebbüs girişimciliği, temelinde kamunun girişimci olarak işin içinde olmadığı tüm girişimcilik türleri olarak söylenebilir.

1.7. GİRİŞİMCİLERİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER

Girişimcilerin sahip olması gereken özellikler girişimcilik tarihi boyunca çeşitli yazarlar tarafından farklı tanımlamalara tabi tutulmuştur. Bozkurt ve Alparslan (2013; 58) girişimci ile yaptıkları anket çalışmasında, girişimcilerin sahip olması gereken özellikleri Tablo 3'de şu şekilde sıralamışlardır;

Tablo 3. Girişimcilerin Sahip Olması Gereken Özellikler

Kişilik Özelliği	Puanı	Önem Sırası
Özgüven	34,5	1
Dürüstlük	15,2	2
Risk Üstlenme	11,8	3
Yenilikçilik	10,3	4
Sosyal Olma	8,6	5
Yaratıcılık	8	6
Bağımsız Karar Alma	6	7
Tutarlı ve İnkeli Olma	3,4	8
Fırsatları Görebilme	2	9
Toplam	100	

Kaynak: (Bozkurt ve Alparslan, 2013)

Girişimcilerin sahip olması gereken özellikler hususunda kısa ve öz bir tanım yapılması mümkün olamamakla birlikte genel olarak başarılı olmuş girişimcilerde ortak olan bazı özellikler şu şekilde sıralanabilir.

1. **Risk alabilmelidir**, Risk, kişinin davranış veya kararları neticesinde kaybetme olasılığına maruz kalması, kayba uğraması, tehlikeye girmesi, devam eden bir olayın sonucunun tam belirlilikle ifade edilememesidir (Özkalp, 2000-Papatya, 1997-Demirel, 2003). Risk almanın işletme yöneticileri ile girişimci arasındaki farkı en iyi şekilde ortaya koyduğunu belirten görüşlere de rastlanmaktadır. Yönetici kendisine verilen görevleri yerine getirirken, girişimci bağımsız şekilde hareket eder ve aldığı risklerle yatırımlar yapar (Aykan, 2002). Girişimciyi yöneticiden ayıran en önemli özelliklerin başında risk alabilme özelliği gelmektedir. Girişimci herhangi bir risk üstlenirken, geleceği planlar, alternatifleri değerlendirir, üstleneceği risk karşısında kazanç ve kayıplarını değerlendirerek, ne zaman risk alıp ne zaman almayacağını iyi bilir.
2. **Özgüveni Yüksek Olmalıdır**, zgveni yüksek kişi, çalışmaktan kaçmaz, sürekli geleişme ihtiyaı duyar, iyiye arar ve içinde bulunduğu durumun gereklerini yerine getirmeye çalışır (Demirel, 2003). Özgüven girişimci kişiliğin temelini oluşturur. Girişimci vereceği kararlarda, ileri dönük alacağı veya almayacağı kararlarda inisiyatif kullanabilen gerektiğinde başkalarının olumsuz görüşlerine rağmen tek başına kararlar verebilen kişidir.
3. **Yüksek Düzeyde İletişim Becerisi Olmalıdır**, Girişimci, toplumun farklı kesimleri ile olan ilişkilerinde duygu ve düşüncelerini açıkça ifade edebilen, karşısındaki insanların ne düşündüklerini anlayabilen, empati kurabilen, pozitif bir kişiliğe sahip olmalıdır.
4. **nc Olmalıdır**, Girişimci, rakiplerini takip etmek yerine, onlardan önce yeni süreçleri öngörüp, fırsatları değerlendirebilmelidir. Girişimci olabilmek için belirlenen fırsatların bir iş planı çerçevesinde eyleme dönüştürülebilmesi gerekmektedir. Girişimci kısaca fırsatçı ve vizyoner olmalıdır (Türkmen, 2007-İraz, 2005).

5. **Problem Çözücü Olmalıdır**, Girişimci karşılaşılan problemler karşısında kolaylıkla çözüm üretebilen, problemin çıkacağını önceden tahminleyebilen ve çoğu kez problemler çıkmadan önlemini alabilen bir özelliğe sahip olmalıdır. Girişimci eğer önceden sezemediği probemlerle karşılaşrsa, var olan problemi kısa sürede analiz edip, alınması gereken önlemler ile benzer ve ilişkili durumların tekrarlanmaması için yapılabilecekleri hızlı ve doğru şekilde belirleyerek hayata geçiren kişi olmalıdır.
6. **Yüksek Düzeyde Başarı Hırsına Sahip Olmalıdır**, McClelland girişimci davranışta bulunmanın temelinde başarı hırsının olduğunu belirtmiştir. Girişimciler ile gerçekleştirilmiş çalışmalar başarı hırsı yükseldikçe girişimci ruhun da yükseldiğini, girişimcilik ile başarı hırsı arasında pozitif bir korelasyon olduğunu belirtmişlerdir (Stormer Vd. 1999)
7. **Lider Olmalıdır**, Girişimcilikte liderlik, herkesçe öğrenilebilecek somut delillere dayanan, kurumları ve insan gruplarını kar getirebilecek yada hedefe götürebilecek şekilde yönlendirmeye yardımcı olan bir beceridir (Gözek, 2006).

1.8. GİRİŞİMCİLİKTE BAŞARI VE BAŞARISIZLIK FAKTÖRLERİ

Rockart (1979; 85), girişimcilikte başarı faktörlerini işleri geliştirmek ve doğru gitmesini sağlamak için anahtar fakörler olarak tanımlarken, bu anahtar faktörlerin doğru bir başlangıç planı, öğrenen organizasyon, insan kaynaklarının, risklerin ve finansın doğru yönetilmesi olduğunu belirtmiştir.

Girişimcilikte başarı faktörleri, faaliyet gösterilen veya faaliyet gösterilmek istenen alanda kuralların doğru okunarak ulaşılması istenen başarılı bir girişimci olma hedefinde girişimciyi destekleme ve kararlarını doğru şekilde vermesine yardımcı olması demektir. Bu bağlamda konu ile ilgili Buttner (1997:37), Cox ve Jennings (1995:5), Nieuwenhuizen & Kroon (2002:159), McClelland (1986:11) yapmış oldukları çalışmalarda başarı için bir girişimcinin aşağıda belirtilmiş olan faktörlere dikkat etmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

- Risk alma isteği

- Girişimcilik hevesi
- İşinde kaliteye verilen öncelik
- Bilgi ve yetenek
- Girişimcilikteki inat
- Müşteri yönetimi
- Azim
- Olumlu tavır ve davranış
- Doğru insan ilişkileri
- Yaratıcılık ve inovasyon
- Rakipler hakkında sahip olunan bilgi
- İşlerin doğru planlanması
- Sahip olunan avantajların farkında olunması
- Finansal bilgi
- Ana pazara odaklanma
- Finansal yönetim

Yukarda belirtilmiş olan başarı faktörlerinin en olumsuz şartlarda bile elden geldiğince dikkate alınması gerekmektedir. Diğer yandan Girişimcilerin gerek güçlü bir network kurmaları gerekse iyi yetişmiş insan gücünü ve yetenekli personellerini ellerinde tutmaya özen göstermeleri gerekmektedir. Bunlarla birlikte pazarın yapısı da dikkate alınarak ortalamaların üzerinde bir ciro da başarıyı destekleyen en önemli etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Belirtilmiş olan faktörler literatürde girişimcilikte başarıya götüren faktörler olarak kabul edilmekle birlikte, bahsedilen faktörlere sahip olunmaması veya bunların dikkate alınmaması durumunda girişimcilikte başarısızlık ihtimali artacaktır.

1.9. GİRİŞİMCİLİĞİ ÖZENDİREN FAKTÖRLER

Literatürde girişimciliği özendiren faktörler farklı çalışmalarda farklı şekillerde ele alınmıştır. Pek çok kişi girişimciliği dener ancak pek azı bu konuda başarıya ulaşır. Girişimcilik serüveni genelde çevreden gelen engellemeler, zorlamalar ve çeşitli baskılara

göğüs gererek gerçekleştirilmeye çalışıldığı için gerek içten gelen gerekse dışarda gelişen faktörler girişimci olmak veya olmamak üzerinde etkilidir.

Girişimciliği özendiren iç faktörler olarak kişilerin gelirlerini artırma istekleri, yaşam standartlarını yükseltme istekleri, ekonomik olarak zor şartlarda yaşamının vermiş olduğu hırs ve daha iyi şartlarda yaşamak konusundaki ihtiyaçlar, kendi işine sahip olmanın verdiği statü ve prestij, zenginliğin kişinin imajı üzerindeki olumlu etkisi, işveren olarak yanında insan çalıştırma, yine kendi işini yapmanın verdiği bağımsızlık hissi, başkasının emir ve selahiyeti altında çalışmıyor olmak gibi durumlar girişimciliği özendiren içsel faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır (İlhan, 2003:62).

Girişimciliği etkileyen dışsal faktörler olarak ise pazar fırsatları, devlet yardımları ve destekleri, işgücüne ve hammaddeye kolay ulaşım, çevre veya aileden görülen destek, üretmesi düşünülen ürün veya hizmetlere olan talep sayılabilir (Özdemir ve Mazgal, 2012;92).

1.10. GİRİŞİMCİLİĞİN AŞAMALARI

Girişimciliğin aşamaları hususunda incelenen literatürde farklı aşamalardan bahsedilmiş olup, Ulrich (1998), Tekin (2005), Gözek (2006)'ya ait çalışmalarda bahsi geçen bu adımlar en geniş şekilde şunlardır;

- Bir iş fikrinin olması: bir iş fikri olması önemli, sahip olunan iş fikri üzerinde düşünülmesi, kurulması düşünülen yeni işe ilişkin tüm yönlerin iyice incelenmesi gerekmektedir. Bu noktada girilmesi düşünülen sektörde Pazar lideri kimdir, girişte hangi aşamalarda yanlışlar olabilir ve oluşacak yanlışlar ne şekilde düzeltilebilir gibi konuların iyice değerlendirilmesi gerekmektedir.
- İş planının yazılması: yukarda belirtilen sorular cevaplandıktan sonra bunlara uygun bir iş planının yazılması gerekmektedir. Amerikan hükümetinin resmi kuruluşu olan “Amerikan küçük işletmeler yöneticiliği” örgütünce yayımlanan kurallara göre iş planının yönetici özetini, firma tanımını (rakipler ve hedef kitle de dahil olmak üzere), pazar analizini, firma yapısını, ürün veya hizmet hattının detaylı bir tanımını, pazarlama ve satış stratejilerini, finansal öngörülerini ve ilave gerekli bilgileri içermesi gerekmektedir (<https://www.sba.gov/starting-business/write-your-business-plan>).

- İhtiyaç duyulan kaynakların temini, ne büyüklükte bir iş kurulacağından bağımsız olarak ihtiyaç duyulan herşeyin ve bunların maliyet listesinin detaylı şekilde hazırlanması gerekmektedir. Diğer yandan bu aşamada ihtiyaç listesinde yer alan ürün ve hizmetlere ne oranda ihtiyaç duyulacağı da belirlenerek çok sonraları ihtiyaç duyulacak ürün ve hizmetler başlangıçta tedarik edilmeyerek büyük maliyetlere girilmesi önlenebilir.
- Ürün ve hizmetleri piyasaya sürmeden önce mümkünse marka bilinirliği kampanyası yapılması: bu hususta sosyal medya kullanılabilir çünkü günümüzde pekçok tüketici herhangi bir ürün almadan önce sosyal medyayı ve interneti kullanarak bilgi toplamakta, bu alandan gelecek reklamlardan etkilenmekte ve ürünlerin online satışı tüketicileri olumlu yönde etkilemektedir. Bu amaçla facebook, twitter, linkedin hesaplarından yeni iş fikrine uygun olanlar açılarak, düzenli olarak güncellenmelidir.
- Uygun şirket yapısının belirlenmesi, yeni iş fikri ile birlikte kanunlarda belirlenmiş olan şirket tiplerinden en uygun olanı seçilmelidir. Bu seçim yapılırken sağlanabilecek vergi avantajları ve katlanılacak vergiler de iyice gözden geçirilmelidir.
- Yeni kurulacak işe ilişkin finansal kaynakların gözden geçirilmesi, yeni iş fikri hususunda Kosgeb teşvikleri, Kalkınma ajanslarından alınabilecek yardımlar, bankalarca verilen düşük faizli girişimci kredileri, AB fonları gibi girişime katkı sağlayabilecek tüm finansal destekler iyice değerlendirilerek uygun olanların kullanılması sağlanmalı.
- Son adımda ise gelecekle ilgili hedeflerin belirlenmesi gerekliliğidir. Yeni iş fikri ile kurulacak olan şirkette kısa, orta ve uzun vadeli planlar yapılarak işlerin geleceğe taşınması ve sürekliliği sağlanmaya çalışılmalıdır. Ayrıca rakipler, çalışanlar, yatırımcılar, çevre ve yardımı olabilecek unsurlar iyice analiz edilerek, başarılı olabilmek için nelere ihtiyaç duyulabileceği iyice belirlenmeye çalışılmalıdır.

1.11. GİRİŞİMCİLİK KONUSUNDA YAPILMIŞ DİĞER ÇALIŞMALAR

Literatürde girişimcilik ile ilgili ilk çalışmalardan biri 1960 yılında Alec Alexander tarafından gerçekleştirilen çalışmadır. İzmir ilini ve 63 üretim işletmesi sahibini kapsayan çalışma, Cumhuriyet Dönemi Türk ekonomisindeki gelişmeleri inceleyerek özellikle sanayi ve ticaretin Türkleştirilmesi süreci ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri incelemiştir (Karagöz, 2009; 121).

Rauch, A., & Frese, M. (2000), gerçekleştirdikleri çalışmalarında psikolojik faktörlerin girişimciliğe girişte ve başarıda oldukça etkili ve önemli olduğunu, girişimcilikte başarı sağlayan faktörlerin başarı ihtiyacından doğduğunu her birinin küçük ama önemli olduğunu ve bu faktörlerin de düşük risk alma, insan sermayesi, planlama ve strateji, inovasyon, girişimsel yönelim ve çevresel faktörler olduğunu belirtmişlerdir.

Yetim (2002), Mersin ilinde 224 kadın girişimci ile gerçekleştirdiği çalışmasında, kadınların girişimci olmasındaki en büyük etkenler aile bütçesine katkıda bulunma, ücretli iş bulmakta yaşanan zorluklar ve bağımsız olma duygusu olarak ortaya çıkmıştır. Kadın girişimcilerin işlerini kurarlarken kurumsal kaynaklı bilgilerden yararlandıkları, uluslararası kuruluşlarca sağlanan desteklerin girişimciliği özendirici etkiler yarattığı da çalışmadan elde edilen sonuçlar arasındadır.

Demirel (2003), Elazığ ilinde faaliyet gösteren 88 girişimci ile gerçekleştirdiği çalışmasında, girişimcilerin faaliyetlerini sadece birkaç alanda yoğunlaştırdıkları ve girişimcilik özelliklerinin doğru değerlendirilemeyerek kültürel değerlerin girişimciliğe ortam oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Kinay (2006), Kütahya ilinde faaliyet götüren KOBİ niteliğinde işletmelerin girişimcilik profillerinin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, girişimcilerin orta vadeli (10 yıl ve üzeri) deneyime sahip oldukları bunun yanı sıra fırsatları gören, yaratıcılık özellikleri olan ve yenilikçi bireyler oldukları tespit edilmiştir. Diğer yandan girişimcilerde faaliyet gösterdikleri konularda gerekli eğitimleri almamış olmaları, finansman sıkıntısı yaşamaları, liderlik vasıflarının zayıf olması ve devlet desteklerinden yeterince yararlanamıyor olmaları da zayıf yönleri olarak tespit edilmiştir.

Şahin (2006), gerçekleştirdiği çalışmada, Konya il genelinde kadın girişimcilerin liderlik ve motivasyon özelliklerinin belirlenmesi ve girişimcilik faaliyetinde bulunma nedenleri incelenmiş ve girişimci olmalarının en temel nedeninin maddi kaygılar olduğu ortaya konmuştur. Buna ilaveten girişimci kadınların, girişimcilik öncesinde herhangi bir mesleki deneyimleri olmadığı ilaveten girişimde bulundukları işler konusunda da yeterli bir eğitime sahip olmadıkları ortaya konmuştur.

Violeta ve Gheorghe (2009), yaptıkları çalışmada Romanya'nın Prahova bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin eğitim durumlarının, yeteneklerinin, iş deneyimlerinin ve yönetsel becerilerinin girişimcilik profillerini nasıl etkilediğini tespit etmeye çalışmışlardır. 50 girişimci üzerinde gerçekleştirilen çalışma neticesinde girişimcilik yeteneklerinin girişimcilik motivasyonları ile kombinasyonu sonucunda çeşitli girişimci tipleri ortaya çıktığını, girişimci profil modellemesi vasıtasıyla, bireysel girişimci uzmanlık değerlendirmesinin rahatlıkla yapılabildiğini, çalışmadan elde edilen sonuçların Ronald Mitchell'in girişimci tipleri ile bağlantılı olduğunu belirtmişlerdir.

Karagöz (2009)'da Isparta ilinin girişimcilik profilini tespit etmeye yönelik olarak insanları girişimci olmaya teşvik eden psikolojik, ekonomik ve sosyal nedenler tespit edilerek, Isparta ili için bir girişimci profilinin oluşturulması amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre turizm ile tarım ve hayvancılığın ağırlıkta olduğu ilde tamamı erkek olan örneklem grubunda insanları girişimciliğe iten en önemli motivasyon kaynağı kişilik özellikleri olarak bulunmuştur. Ayrıca örneklem kapsamındaki girişimcilerin %60'lık kısmı işsizlikten kaçınmak amacıyla girişimci olduklarını bildirirlerken inceleme kapsamındaki girişimcilerden hiçbiri kumarbaz girişimci olarak tabir edilen iyimser girişimci profiline uymamıştır.

Paveliuc-Olariu vd. (2010) gerçekleştirdikleri çalışmada Romanya, Nijerya ve Küba'da belirlemiş oldukları bölgelerde girişimcilik profilinin karşılaştırmalı analizini yapmışlardır. Çalışmada belirtmiş oldukları her bir bölgenin kırsal girişimcilik profilini belirlerken mevcut istatistiki veriler ile ulusal ve uluslararası veri tabanlarından yararlanmışlardır. Çalışma neticesinde girişimcilerin girişimciliğe başlamasındaki en önemli etkenin kendi kararlarını verme isteği olduğunu, girişimcilerin %91'den fazlasının kendi işletmelerinin yöneticiliğini de yaptıklarını bu nedenle işletmeleri ile ilgili günlük

kararları da kendilerinin verdiği ve bunun sonucunda girişimcinin kişisel yaşam tarzının girişimin yönetim tarzını yüksek oranda etkilediğini belirtmişlerdir.

Soysal (2010), Kahramanmaraş'ta 60 girişimci kadın üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, inceme kapsamındaki kadınları girişimci olmaya iten en önemli faktörün %32 ile ekonomik özgürlüklerini elde etmek, %21 ile aile gelirine katkıda bulunmak olduğu tespit edilmiş, işletmelerini kurarken karşılaştıkları en önemli sorunun da %37 ile toplumun kadınlar hakkındaki değerlendirmesinin kadın girişimcilerin iş yaşamlarındaki başarılarının önünde büyük bir problem olduğunu belirtmişlerdir. Ankete katılan kadın girişimcilerin yeni iş kuracak kadınlara yönelik önerileri ise, ideal olduklarını düşündükleri işleri yapmaları, ticareti iyi öğrenmeleri gerektiği, piyasa araştırmasını iyi yapmaları gerektiği, dürüst olmaları gerektiği ve sabırlı olmaları gerektiği şeklinde sıralanmıştır.

2011 yılında Batı Şeria'daki genç girişimcilerin profilinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, üniversite bitirmiş genç girişimcilerin yüksek düzeyde girişimcilik yeteneği gösterdikleri, eğitimlerine paralel olarak işleri ile ilgili yeterli bilgi ve eğitim düzeyine sahip oldukları bunun yanında düşük eğitim düzeyine sahip genç girişimcilerin de çok yetersiz bilgi ve deneyime sahip oldukları ve önemli ölçüde eğitim ve desteğe ihtiyaçları olduğu ortaya konmuştur (Youth Entrepreneurship Development, 2011).

İplik (2012), Osmaniye ili kırsal kesiminde yaşayan girişimci kadınlar üzerinde gerçekleştirdiği çalışmasında, çoğunluğu ilköğretim mezunu olan kadınlardan herhangi bir ücretli işte çalışmayan tüm kadınların girişimcilik faaliyetinde bulunduklarını tespit etmiştir. Kırsal kesim girişimci kadınlarının hayvancılık ve hayvansal ürünler ile halıcılık, evde imal ettikleri turşu, reçel ve zeytin yağı gibi ürünleri il ve ilçe merkezlerine giderek sattıkları ve bu yöntemle gelir elde ettikleri ,kadınların girişimci olmalarındaki en büyük etkenin de aile bütçesine katkı sağlamak olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca ovalarda ve ilçe ve kent merkezlerine yakın yerlerde yaşayan kadınlara göre, dağlık alanlarda yaşayan kadınların daha zor koşullarda girişimcilik faaliyetinde bulunduklarını tespit etmiştir.

Sönmez ve Toksoy (2014), çalışmalarını KOSGEB'in 2013 yılı Mayıs ve Ağustos ayları arasında düzenlemiş olduğu girişimcilik eğitimine katılan 400 kişi üzerinde

gerçekleştirmişlerdir. Yapılan çalışma neticesinde, kadın girişimcilerin sayısının gün geçtikçe arttığı, kadınların kurmayı planladıkları işlerde sermaye ihtiyacının erkeklere nazaran daha az olduğu, sermaye ihtiyaçlarını karşılamak için öncelikli kaynaklarının aile ardından banka kredileri olduğu ve başkaları ile ortaklık kurma konusunda isteksiz oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bozoğlu Batı ve İnel (2015), gerçekleştirdikleri çalışmada, Yalova ili kadın girişimciler kuruluna kayıtlı girişimci kadınlardan 15 tanesi ile derinlemesine görüşme yapmışlardır. Çalışmada iş-aile çatışmasında enerji boyutu ilk kez detaylı şekilde analiz edilmiştir. Yazarlar, enerji boyutunu enerji kadranı kapsamında ölçmüşlerdir. Enerji kadranı bedensel, zihinsel, duygusal ve manevi enerji kaynaklarının dengeli olmasını ve böylece iş-aile yaşamını dengeleyebileceğini öngörmektedirler. Görüşülen kadın girişimcilerin büyük oranda hizmet sektöründe faaliyette bulundukları, faaliyetlerini sürdürürken temel amaçlarının işlerini en iyi şekilde yapmak olduğu, enerji alt boyutunda girişimcilik tecrübesi 20 yılı aşkın olanların, davranış boyutunda öz yeterliliği yüksek olanların ve yüksek yenilikçilik özelliğine sahip olan kadınların aileleri ile daha az çatışma yaşadıkları tespit edilmiştir.

Demirez (2016), çalışmada verilen girişimcilik desteklerinin kadınlar üzerindeki etkisini ölçmeye çalışmış, toplumsal cinsiyet ve kalkınma yaklaşımı ile kadınların toplum içerisinde sosyal yönden güçlenip güçlenmediklerine odaklanmıştır. Elde edilen sonuçlar KOSGEB girişimcilik desteklerinin iş tecrübesi olmayan kadınlar üzerinde oldukça önemli bir etki yarattığı ancak zaten iş yaşamında olan kadınlar üzerinde güçlenmeyi destekleyici bir katkısı olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

2. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE GİRİŞİMCİLİK VE MANİSA İLİ SOSYO-EKONOMİK YAPISI

2.1. TÜRKİYEDE GİRİŞİMCİLİĞİN TARİHSEL SÜREÇTEKİ YERİ

2.1.1. 1923 – 1930 ARASI DÖNEM

Türkiye’de genç Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte iktisadi gelişimde, girişimci bir sınıf oluşturulmaya çalışılarak bu misyon özel teşebbüse yüklenmiştir (Erdoğan, 2000:96). 1923 yılında İzmir’de toplanan İzmir İktisat Kongresinde gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde devletin kalkınmasının özel sektör eli ile gerçekleştirilebileceği bu hususda devletin de üzerine düşen sorumlulukları yerine getireceği ilan edilmiştir.

İzmir İktisat Kongresi nihai karar metninde bu hususlarla ilgili alınan kararlar şu şekildedir (Danışık, 2001 – Aşkın vd. 2011).

- Anonim şirket kurulumunun kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi
- Milli bankaların kurulması
- Sanayinin teşvik edilmesi
- Yerli malı kullanımının teşviki
- Amelelere bundan böyle işçi denilerek sendika kurma hakkı tanınması.

Bunların yanında bizzat Mustafa Kemal Atatürk tarafından özel girişimciliği desteklemek amacıyla 1924 yılında İş Bankası kurulmuş yine aynı yıl Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu yürürlüğe girmiştir, devlet işletmelerini özel girişime devretmek amacıyla Sanayi ve Maadin Bankası kurulmuş ve yine aynı dönemde Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılmıştır (Müftüoğlu, 1997:60).

Devletin özel sektörü geliştirmek amacıyla aldığı tüm önlemler ve tüm çabalarına rağmen, yeterli sermaye birikiminin olmaması, altyapı yetersizlikleri, tecrübe ve bilgi

eksiklikleri ve özellikle 1929 yılında ortaya çıkan Dünya Ekonomik Krizinin olumsuz etkisi ile özel teşebbüs girişimciliği istenilen düzeye ulaşamamıştır (Demirez ve Cebeci, 2005).

2.1.2. 1930 – 1950 ARASI DÖNEM

Bu dönemde özel sektör girişimciliğinin eksik kaldığı yerlerde devlet eli ile girişimlerde bulunulmuştur. 1930-1950 arası “Karma Ekonomik Modelin” uygulanmaya başladığı dönemdir (Cabar, 2006:54). Karma ekonomik modelin uygulanmaya başlamasının yanı sıra aynı dönemde beş yıllık kalkınma planları da hazırlanmaya başlamıştır. 1940 lı yıllara gelindiğinde İkinci Dünya Savaşının da etkisi ile tüm dünyada olduğu gibi genç Türkiye Cumhuriyetinde de yokluklar başlamış zaten düşük olan alım gücüne bir de oluşan karaborsa nedeniyle yükselen fiyatlar eklenince içinde bulunulan durum devleti yeni önlemler almaya zorlamıştır.

1942 yılında enflasyonla mücadele için tedavülden para çekmek, savaş yıllarında çok para kazanmış olanlardan vergi almak, devlet gelirlerini artırmak amacıyla Varlık Vergisi çıkarılmıştır (Aktar, 2001;147). Varlık vergisinin çıkarılmasının temelinde iki nedeni vardır. Bunlardan ilki sermayenin Türkleştirilmesi amacını taşırken diğeri ise tüm dünyada uygulanan olağanüstü vergi politikalarının ülkeye yansımaları olarak kabul edilmektedir (Karabulut, 2005). Varlık vergisi, ülkede sermayenin el değiştirmesini ve sermayenin gayri müslümlerden müslüman Türk vatandaşlarına geçmesini sağlamıştır. Diğer yandan 1945 yılında 2. Dünya Savaşı’nın sona ermesi, 1946 yılında çok partili hayata geçiş ile birlikte değişen dünya konjektörü devletin mali yaşamında bir takım yeni değişiklikler yapması zorunluluğunu getirmiştir.

1948 yılına gelindiğinde Milli Ekonomi Kongresi toplanmıştır, kongrede devlet girişimciliğinin özel girişimciliğin gelişimini engellemeye başladığı, devletin görevinin yeni yatırımlar yapmak yerine özel sektörün gelişimine katkı sağlamak olması gerektiği görüşü dile getirilmiştir (Danışık, 2001).

2.1.3. 1950 – 1980 ARASI DÖNEM

1950 yılı Türkiye’de siyasi ve ekonomik anlamda farklı bir dönemin kapısının açıldığı yıldır. Özellikle 1960 yılına kadar hükümet, girişimciliğin özel müteşebbis eliyle

güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaya çalışmış ilk hamle olarak da 1950 yılında Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'nı kurmuştur.

1950 – 1960 arası dönemde her ne kadar özel müteşebbislerin destekleneceği, devletin ekonomide küçüleceği vurgulanmışsa da uygulamada piyasa üzerindeki sürekli devlet müdahaleleri, devletin özel sektöre yönelik bir stratejik planlama yapmaktan kaçınması, rant ekonomisine uygun ortam yaratmış bu şekilde ideal ve verimli bir girişimci profili oluşması engellenmiştir (Öztürk, 2008 – Candan, 2011 – Saçkesen, 2004)

1960'lı yıllara gelindiğinde planlı ekonomiye geçiş çalışmaları hız kazanmış, bu dönemde 3 tane 5 yıllık plan hazırlanarak uygulamaya konmuştur. Bu dönemde Devlet Planlama Teşkilatı, planlı politikaların sistematik şekilde uygulanmasına olanak sağlayacak şekilde yürütülmesini sağlamayı amaçlamış, tarım ve ticarete dayalı ekonomik yaşam, üretime dayalı hale getirilmeye çalışılmış, ithal ürünlerin yurt içinde üretilerek milli ekonominin gelişimi sağlanmaya çalışılmıştır.

1970'lere gelindiğinde yaşanan darbe, siyasi istikrarsızlık, 1974 yılı Kıbrıs Çıkarması, Dünya'da yaşanan petrol krizleri, döviz sıkıntısı, işsizlik gibi faktörler iş dünyasının performansının düşmesine neden olmuştur(Öztürk, 2008).

1970'li yıllarda Türk girişimci profili şu şekildeydi (Cabar, 2006:56).

- Çoğu yurt içi ve yurt dışında tahsil görmüş insanlardı
- Amaçları geleneksel üretimi bir ileri aşamaya götürmekti
- Temel amaçları üretimdi, yönetim felsefesi, verimlilik ve kalite gibi ilkeler ile henüz ilgilenmiyorlardı.

Bu dönemin en büyük özelliklerinden biri de 1971 yılında Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD)'ın kurulması idi. Öniş, (2009), TÜSİAD'ın kurulması ile, Jön Türk hareketleriyle başlamış olan Türk girişimcisi oluşturma hedeflerinde bir basamak daha atlandığını, olgunlaşmış bir burjuvazi sınıfının oluştuğunu belirtmektedir.

2.1.4. 1980 – 2000 ARASI DÖNEM

1980'li yıllar Türkiye'de girişimcilik kavramının önemli gelişmeler göstermeye başladığı bir dönem olmuştur. 24 Ocak 1980 tarihinde alınmış olan kararlar doğrultusunda

serbest piyasa ekonomisine geçiş, ithal ikamecilik yerine ihracata dayalı girişimciliği destekleme yönünde stratejiler devreye sokulmuştur (Müftüoğlu ve Durukan, 2004:8). Bu dönemde devlet müdahalesinin en aza indirilerek, kalkınmanın özel girişimciler marifetiyle gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

1980’li yıllarda uygulanmaya çalışılan politikalar, ekonominin yapısını devlet odaklı bir yapıdan piyasa odaklı bir yapıya dönüştürmede büyük katkı sağlamıştır. Bu dönemde ihracata dayalı büyüme stratejilerine paralel olarak yabancı sermaye girişlerinin özendirilmesi suretiyle yatırımların artırılması girişimcilerin dünya ölçeğinde bir bakış açısı kazanmalarını sağlamıştır.

1980’ler boyunca İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nın kurulması, ithalattan alınan vergilerin azaltılması, döviz kurunun günlük olarak ayarlanmaya başlaması ve bunun sonucunda işçi dövizlerinin yurda girişindeki artış önemli piyasa hareketleri olarak karşımıza çıkmıştır.

1990’lı yıllar Türkiye’nin kayıp yılları olarak anılmaktadır. 1980’li yıllarda yaşanan gelişme 1990’larda devam etmedi, hızla artan ihracat paralelinde üretim arttı, ihracat daha çok hammadde ve aramal şeklinde gelişti, yükselen enflasyon, artan dış borçlar, dış ticaret dengesinde ithalat lehine olan artış 1994 yılında yüksek oranlı bir devalüasyon ve IMF ile Standby anlaşmasıyla sonuçlandı. 1996 yılında Gümrük Birliği anlaşması imzalandı, ardından 1999 yılında IMF ile yeni bir anlaşma imzalandı.

IMF ile imzalanan bu anlaşmalar, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum ve ekonomideki yapısal sorunların özölememesi bu dönemde ülke ekonomisinde ve girişimcilik hızında negatif yönlü bir değişime neden oldu (Emsen, 2003:87).

2.1.5. 2000 SONRASI DÖNEM

2001 yılı Global Girişimcilik Raporu’na göre, her yüz kişide girişimci sayısı, Türkiye’de 4,6 kişi, Amerika’da 11,7 kişi, Meksika’da 18,7 ve İrlanda’da ise 12 kişidir (TÜSİAD, 2003:8). Bu durum ölkemizde 2001 yılında halen girişimciliğin henüz muhasır medeniyetler seviyesine ulaşamamış olduğunu göstermektedir. Gödek (1994:39)’de, 2000’li yıllarda girişimcilerin sahip olması gereken özelliklerden bazıları şu şekilde belirtmiştir; Yüksek eğitim seviyesine sahip, kurmak istediği işle ilgili yeterli sermayesi

olan, teknolojiyi takip edebilen, risk almayı bilen, liderlik özellikleri olan, hırslı, çevre gibi sosyal konularda hassas, iyi bir iletişim yeteneğine sahip olan.

Global Girişimcilik Raporunun Türkiye ile ilgili son verisi 2016 yılına aittir. Bu değerlendirmede yeni bir işletmenin yeni başlayan girişimci veya sahibi yöneticisi olan 18-64 yaş nüfus yüzdesi itibarıyla, 2006-2008 döneminde %5,9 olan girişimcilik aktiviteleri, 2010-2012 döneminde %10,9'a, 2014-2016 döneminde ise 16,1'e çıkmıştır. Ayrıca aynı dönemde toplam girişimcilerin üçte ikisi yüksek gelir seviyesinde bulunmaktadır (<http://www.gemconsortium.org/country-profile/116>).

Girişimcilikle ilgili olarak gerekli desteğin sağlanması amacıyla Resmi Gazetenin 15 Şubat 2013 tarih ve 28560 numaralı sayısında Bireysel Katılım Sermayesi Hakkındaki Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin amacı, yüksek risk içermesi nedeniyle finansmana erişimde sıkıntı yaşayan başlangıç veya büyüme aşamasındaki girişimler için finansal bir araç olan bireysel katılım sermayesinin desteklenmesidir (Resmi Gazete, 2013).

Ülkemizde girişimciliğin desteklenebilmesi amacıyla KOSGEB, TÜBİTAK direkt girişimcilik destekleri verirken, Kalkınma Ajansları, Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ve bazı bankalar da direkt girişimcilere dönük karşılıksız, kısmi karşılıklı, faizsiz krediler vermektedirler.

2.2. MANİSA İLİ SOSYO-EKONOMİK YAPISI

2.2.1. Manisa'nın Demografik Yapısı

Manisa, TÜİK (2017) verilerine göre Ege Bölgesinde yer alan, 17 ilçe ve 1.396.945 kişi nüfusu ile bölgenin İzmirden sonraki 2. büyük ilidir. İzmir'e yakınlığının sağladığı avantajlardan faydalanan Manisa, Türkiye'nin en büyük ve en gelişmiş sanayi bölgelerinden birisine de sahip olarak hızla gelişmeye devam eden bir merkezdir.

Manisa ilinin nüfus yapısı incelendiğinde yıllar içinde hızla artış gösteren illerden biri olduğu ortaya çıkmaktadır. İlin nüfus artış sebeplerinin başında göçler gelmektedir. 2000 yılına kadar başta, Ağrı, Muş, Erzurum, Kars, ve Balıkesirden göç alırken, 2000 yılından sonra il içerisinde Manisa'ya doğru göç hareketleri gözlenmiştir (T.C. Manisa

Belediyesi, Stratejik Plan (2010-2014)). Tablo 4.'te Manisa'nın yıllara göre nüfus artışı gösterilmiştir.

Tablo 4. Cumhuriyet Dönemi Manisa İli Nüfusları

1927	273.558	0%
1940	455.812	67%
1950	520.091	14%
1960	657.104	26%
1970	805.650	23%
1980	941.941	17%
1990	1.154.418	23%
2000	1.260.169	9%
2007	1.319.920	5%
2008	1.316.750	0%
2009	1.331.957	1%
2010	1.379.484	4%
2011	1.340.074	-3%
2012	1.346.162	0%
2013	1.359.463	1%
2014	1.367.905	1%
2015	1.380.366	1%
2016	1.396.945	1%
2017	1.413.041	1%

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Manisa Merkez'de yaşayan yaklaşık 278.967 kişi nüfusun %70'i 15-64 yaş aralığındadır.

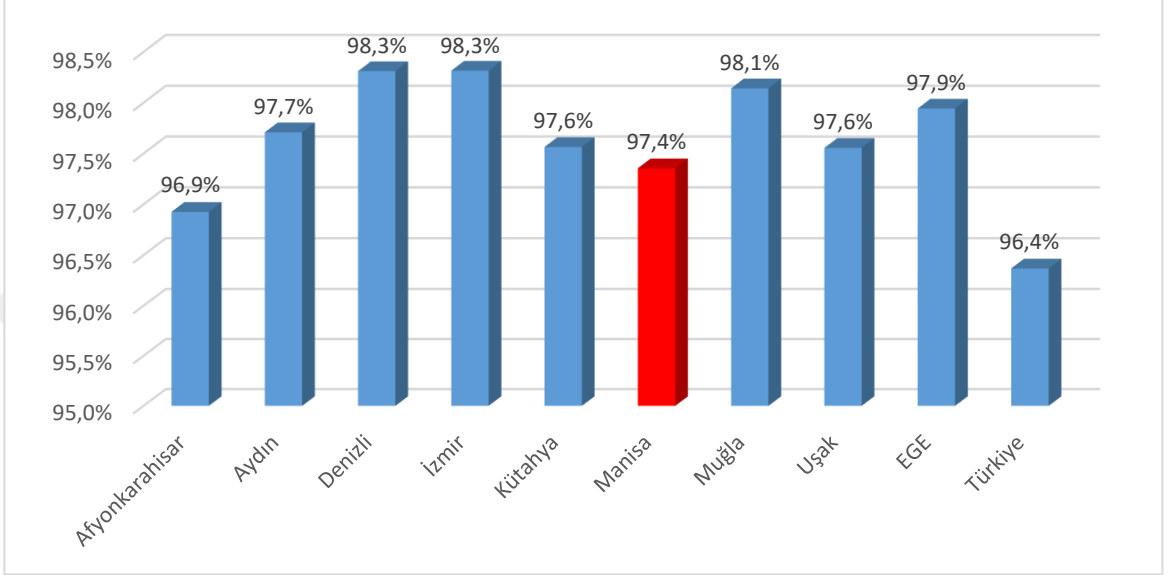
Tablo 5. Manisa Merkezde Nüfusun yaş Gruplarına Göre Dağılımı.

Yaş Aralığı	Nüfus
0 - 14	89.530
15 - 64	280.482
65+	30.674
Toplam	400.686

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Manisa ilinde eğitim durumu incelendiğinde 6 yaş üzerindekiilerin okuma yazma bilme oranı Türkiye ve Ege Bölgesi ortalamasının üzerindedir.

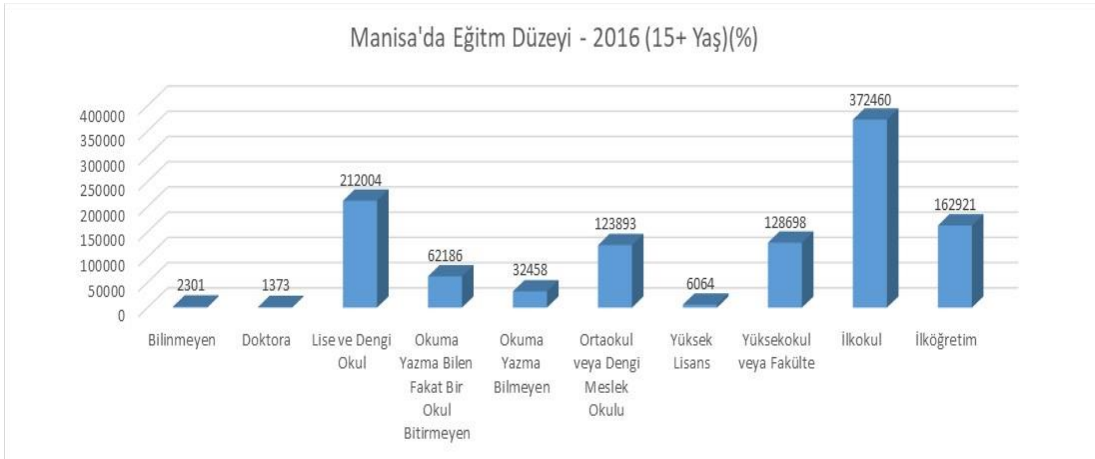
Tablo 6. : 2013 Yılı 6 Yaş Üzeri Okuma Yazma Bilenlerin 6+ Nüfusa Oranı (%)

Kaynak: TÜİK (2017)

Manisa ilinde eğitim düzeyleri Tablo 7.'da gösterilmiştir. Okuma yazma bilenlerin oranına göre Manisa 22. Sırada yer almaktadır.

Tablo 7.: Manisa İli Eğitim Düzeyleri

Kaynak: TÜİK (2017)

Manisa’da yer alan Celal Bayar Üniversitesinin eğitim alanında nüfusa katkısı olduğu düşünülmektedir. Lisans yerleştirme başarı oranına bakıldığında Manisa Türkiye ortalamasının üzerindedir (Göstergelerle TR33 Bölgesi, Zafer Kalkınma Ajansı).

2.2.2. Manisa’nın Ekonomik Yapısı

Manisa ekonomisinde belirleyici sektörler tarım ve sanayi alanında yer almaktadır. Özellikle, Türkiye’nin en büyük organize sanayi bölgelerinden birine sahip olan Manisa’da, İzmir’in hinterlandında bulunması ve konumunun etkisi ile, sanayi sektörünün ağırlığı her geçen gün artmaktadır. Tarımsal üretime bakıldığında ise domates, patlıcan, karpuz, mısır ve pamuk öne çıkarken, üzüm ve kiraz başı çeken ürünlerdir (T.C. Manisa Belediyesi, Stratejik Plan (2010-2014)).

TÜİK verilerine göre toplam yurt içi milli hasılda illerin yüzdelik payı sıralamasında Manisa 10. sırada yer almaktadır. Özellikle merkezde yıllık ihracatı 10 milyon USD’nin üzerinde bulunan pek çok firma mevcuttur. Manisa Gümrük Müdürlüğü verilerine göre AB, Uzak Doğu ve Orta Amerikadan ithalatı bulunan Manisa, ihracatta Dünyanın hemen hemen bütün ülkelerine hitap etmektedir. Manisa’da başlıca ithalat kalemleri; elektronik eşya yedek aksam ve parçaları, davlumbaz aksamı, kombi aksamı, kompresör, plastik ve demir çelik hammaddesi, başlıca ihracat kalemleri ise tarımsal ve hayvansal ürünler (zeytin, tavuk ürünleri, ayçiçeği tohumu, mısır, köpek maması), elektronik eşya, beyaz eşya, ısıtma-soğutma ürünleri ve otomotiv ürünleridir (Sayılarla Manisa 2016, Manisa Valiliği). Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin yaptığı araştırmalarda ihracatçı firmaların kanuni merkezleri bazında ihracat performansı değerlendirildiğinde 2016 yılı sonu itibari ile Manisa 4.3 milyar USD ile ilk 10 arasında yer almaktadır (Sayılarla Manisa, 2016).

Tablo 8. : Dış Ticaret

DIŞ TİCARET		
	Toplam İhracat Tutarı	Toplam İthalat Tutarı
YIL	(USD) (FOB)	(USD) (CIF)
2016	4.300.000.000	2.800.000.000

Kaynak: Sayılarla Manisa 2016, Manisa Valiliği

Manisa aynı zamanda yabancı yatırımcılar için de bir cazibe merkezi olduğunu 2004 yılında Financial Times dergisi tarafından 7 kategoride yapılan değerlendirmeler sonucunda “En Uygun Yatırım Kenti” seçilerek göstermiştir (<http://www.manisa.bel.tr>).

Rekabetçilik endeksleri açısından değerlendirildiğinde, Urak (Uluslararası Rekabetçilik Araştırmaları Kurumu) rekabetçilik endeksine göre 2009-2010 yıllarında 22., EDAM rekabetçilik endeksine göre ise 26. sırada yer almaktadır. Urak Rekabetçilik endeksine göre Manisa’nın en ileride olduğu alt endeks, “markalaşma ve yenilikçilik becerisi”, en geride olduğu alt endeks ise “beşeri sermaye ve yaşam kalitesi”dir. EDAM rekabetçilik endeksine göre ise “ekonomik etkinlik ve canlılık” alt endeksinde en ileri sırada yer alırken, “insani sermaye” ve “sosyal sermaye” en geri olduğu alt endekslerdir (<http://www.zafer.org.tr/kurumsal/hakkimizda/kurumsal-stratejik-plan/viewdownload/46-strateji-belgeleri/250-goestergelerle-tr33-boelgesi.html>).

Tablo 9. Türkiye ve Manisa İli İşgücü, İstihdam ve İşsizlik Verileri

	Manisa				Türkiye			
Yıl	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı	Tarım Dışı İşsizlik	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı	Tarım Dışı İşsizlik
2014	50,9	10,4	45,6	12,5	5,5	9,9	45,5	12
2015	51,6	10,2	46,4	12,2	51,3	10,3	46	12,4
2016	52,4	12	46,2	14,3	52	10,9	46,3	11,1

Kaynak: İl Bazında Temel İş Gücü Göstergeleri (TÜİK)

Tablo 9’da görüldüğü gibi Manisa ili iş gücüne katılım oranı yıllar içerisinde sürekli bir artış göstermektedir. Manisa ili iş gücüne katılım oranı 2014’den itibaren Türkiye oranının üzerinde seyrederken işsizlik oranı ise 2014 ve 2015 yıllarında Türkiye oranının altındayken, 2016 yılında Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır.

İş Bankası, İktisadi Araştırmalar Bölümü tarafından Şubat 2014’te hazırlanan “2010 ve 2012 Verileriyle Türkiye’de İllerin Gelişmişlik Düzeyi Araştırması”na göre Manisa, 20. sırada yer almaktadır. Bu endekste Manisa’nın önceki yıllarda yapılan çalışmalara göre daha alt sıralara gerilediği gözlenmiştir bunun nedeni olarak ihracat hacmi artışında önceki yıllara göre Türkiye ortalamasının gerisinde kalması, konut sahipliği ve yenilikçilik endeksinde zayıf görünüm sergilemesi ve benzer şekilde yüksek lisans öğrenci sayısının diğer illere kıyasla daha yavaş artması gösterilmiştir. Yine aynı verilerle yapılan finansal gelişmişlik sıralamasında 16. sırayı alan Manisa, finansal veriler hariç tutularak oluşturulan gelişmişlik endeksi sıralamasında 24. sıraya gerilemektedir.

3. BÖLÜM

MANİSA İLİ GİRİŞİMCİLİK PROFİLİ

ARAŞTIRMASI

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Yoğun bir rekabetin yaşandığı günümüz toplumlarında girişimcilik, ülkelerin ve bölgelerin kalkınmasında ve toplumsal gelişme konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ekonomik ve toplumsal rolünün önemi, girişimciliğin, literatürde de popüler bir konu haline gelmesine neden olmuştur. Manisa ilinin yakın zamanda, “Avrupa’nın En İyi Ve En Uygun Yatırım Kenti” ve “Dünya’da Yatırım Yapılacak En İyi Sanayi Bölgesi” gibi ödüllere sahip olması, Manisa’ya, girişimcilik için bir cazibe merkezi olma özelliği kazandırmaktadır. Buradan yola çıkarak ildeki girişimcilik yapısının incelenmesinin etkili sonuçlar doğurabileceği düşünülmüştür.

Araştırmanın amacı Manisa ilinde faaliyet gösteren girişimcileri etkileyen faktörlerin tespit edilerek, Manisa ili girişimci profilinin belirlenmesidir. Daha önce ildeki girişimciler üzerinde benzer bir çalışma yapılmamış olması, bu çalışmanın daha sonra gelecek araştırmalar için yardımcı olabileceği ve girişimciliği özendirmek için kullanılabileceğini düşündürmektedir.

3.2. MATERYAL VE YÖNTEM

3.2.1. MATERYAL

Çalışmanın çerçevesini Manisa ili, merkez ilçesi oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılan veriler Manisa Ticaret ve Sanayi Odasının üye listesinden yararlanılarak elde edilmiştir. Veri tabanını oluşturan üye listesinde, 25 farklı iş kolunda faaliyet gösteren toplam 4258 girişimci yer almaktadır. Elde edilen veri tabanında, yöntem kısmında açıklanan şekilde elde edilen örnekleme büyüklüğü üzerinde bir anket çalışması uygulanmıştır.

Bu çalışmada kullanılan anket yöntemi ve anket formları konu ile ilgili daha önceden hazırlanmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinde ve konu ile ilgili yapılmış olan literatür taramasında elde edilen anket formları incelenerek, araştırmanın amacı ve

kapsamına uygun olarak düzenlenmeye çalışılmıştır. Hazırlanan anket formları pilot uygulamayla test edilerek, çıkarılacak veya eklenecek sorular tespit edilmeye çalışılmış ve son halini almıştır.

3.2.2. YÖNTEM

Çalışmada Manisa Sanayi ve Ticaret Odası'nın üye veri tabanından yararlanılmıştır. Çalışmanın çerçevesini oluşturan Manisa İli, merkez ilçesinde faaliyet gösteren, 25 ana iş koluna bağlı, 4258 girişimci oldukça büyük bir ana kütle oluşturmaktadır. Bu büyük ana kütle üzerinde çalışmak oldukça zor olduğundan popülasyonu en iyi şekilde temsil edecek en az örneğin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Örneğe girecek işletmelerin sayısının tespitinde öncelikle aşağıda belirtilen basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır(Çiçek ve Erkan, 1996).

$$n = \frac{N \cdot \sigma^2 \cdot z^2}{(N - 1) \cdot d^2 + \sigma^2 \cdot z^2}$$

Formülde;

n = Örnek büyüklüğü

σ = Standart sapma

z = Güven sınırı

N = Popülasyon büyüklüğü

d = Kabul edilebilir hatayı göstermektedir ($\mu/10$).

Örnek büyüklüğü hesabı yapılırken, %5 hata payı ve % 90 güven sınırı ile çalışılmıştır.

Hesaplama sonucunda örnek hacmi 255 olarak bulunmuştur.

Manisa ili merkez ilçesi genelinde tahmin verilmesi hedeflendiğinden, hesaplama sonucu ortaya çıkan örnek hacminin toplam girişim sayısına bölünmesi ile elde edilen

katsayı, her bir ana iş kolundaki girişim sayısı ile çarpılarak, ana iş kolu bazında hesaplanmış olan örnek aşağıda gösterildiği şekilde dağıtılmıştır.

Örneğe çıkan girişim sayısı : 255

Toplam Girişim sayısı : 4258

Hesaplanan Ağırlık : $255/4258=0.0599$

Hesaplanan ağırlıklar iş kollarına dağıtılırken virgülden sonraki basamaklar 0.5 ve üzerinde ise yukarı yuvarlanmış, 0.4 ve altında ise aşağı yuvarlanmıştır. Bu hesaplamalar neticesinde anket uygulanacak girişim sayısı 255 olarak bulunmuştur.

Tablo 10. İş koluna göre hesaplanan ağırlık ve örnek dağılımı

KOMİTE ADI	GİRİŞİM SAYISI	AĞIRLIK	ÖRNEĞE ÇIKAN GİRİŞİM SAYISI
1. MESLEK KOMİTESİ: KATI,SIVI VE GAZ YAKIT TİCARETİ	150	8,98	9
2. MESLEK KOMİTESİ: İNŞAAT MALZEMELERİ TİCARETİ	302	18,09	18
3. MESLEK KOMİTESİ: UNLU MAMÜLLERİ İMALATI VE TİCARETİ	145	8,68	9
4. MESLEK KOMİTESİ: BANKA,SİGORTA, DANIŞMANLIK VE ARACILIK KOMİTESİ	199	11,92	12
5. MESLEK KOMİTESİ: KANTİN, KAFETERYA VE RESTORANLAR	107	6,41	6
6. MESLEK KOMİTESİ: HERTÜRLÜ BASKI KAĞIT KAĞIT ÜRÜNLERİ İMALATI TİCARETİ VE ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ	165	9,88	10
7. MESLEK KOMİTESİ: ÇEYİZ VE BEBEK ÜRÜNLERİ	146	8,74	9
8. MESLEK KOMİTESİ: ÖZEL SAĞLIK VE KİŞİSEL BAKIM	108	6,47	6
9. MESLEK KOMİTESİ: AYAKKABI, ÇANTA DERİ ÜRÜNLERİ İMALATI VE TİCARETİ	77	4,61	5
10. MESLEK KOMİTESİ: MİMAR VE MÜHENDİSLİK FAALİYETLERİ	115	6,89	7
11. MESLEK KOMİTESİ: TAŞIMACILAR	191	11,44	11
12. MESLEK KOMİTESİ: BİNA VE BİNA DIŞI YAPILARIN İNŞAATI	485	29,05	29
13. MESLEK KOMİTESİ: YAPI KOOPERATİFLERİ	78	4,67	5
14. MESLEK KOMİTESİ: KUYUMCULUK VE İÇ-DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	82	4,91	5
15. MESLEK KOMİTESİ: TAŞIT VE PARÇALARI İMALATI VE TİCARETİ	145	8,68	9
16. MESLEK KOMİTESİ: PLASTİK, METAL SANAYİ VE TİCARETİ	319	18,40	18
17. MESLEK KOMİTESİ: GIDA PERAKENDECİLİĞİ	209	12,52	13
18. MESLEK KOMİTESİ: GIDA VE TEMİZLİK MALZEMESİ İMALAT VE TOPTAN TİCARETİ	85	5,09	5
19. MESLEK KOMİTESİ: TEKSTİL ÜRÜNLERİ İMALATI VE TİCARETİ	165	9,88	10
20. MESLEK KOMİTESİ: ELEKTRONİK ÜRÜNLER İMALATI VE TİCARETİ	194	11,62	12
21. MESLEK KOMİTESİ: HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE HAYVANSAL ÜRÜNLER İMALAT VE TİCARETİ	152	9,10	9
22. MESLEK KOMİTESİ: ZİRAİ ÜRÜNLER İMALAT VE TİCARET	257	15,39	15
23. MESLEK KOMİTESİ: METALDEN KALIP DÖKÜM, VALF, VANA İMALATI VE BAKIMI	119	7,13	7
24. MESLEK KOMİTESİ: SEYAHAT, REKLAM, MEDYA VE DANIŞMANLIK	161	9,64	10
25. MESLEK KOMİTESİ: MOBİLYA İMALATI VE TİCARETİ	102	6,11	6
TOPLAM	4258	255	255

Anket soruları 5'li Likert ölçeği ile değerlendirilecektir. Çalışmada kullanılan anket soruları; (Evirgen, 2004), (Şahin,2006:123), (Kınay, 2006), (Cabbar, 2006), (Karagöz, 2009)'un daha önce gerçekleştirmiş oldukları çalışmalardan da esinlenilerek hazırlanmıştır."Girişimcilik Profili Araştırması: Isparta İli Örneği" çalışmasında Karagöz, girişimci olmaya iten faktörleri ekonomik, psikolojik ve sosyal sebepler alt başlıklarında incelemiş ve bu çalışmada kullanılan anket formunda da bu faktörler benzer sorular ile incelenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde yer alan sorular hazırlanırken (Evirgen, 2004)'ün doktora tezindeki sorulardan benzer olanlar gözönünde bulundurulmuştur. Anket soruları arasında yer alan ve genel olarak işletmenin yapısını anlamaya çalışan sorular da gruplandırılmaksızın forma eklenmiştir. Bu soruların hazırlanmasında (Kınay, 2006)'nın anket formu örnek alınmıştır. Anket formunda, işinizi kurarken ve faaliyetleriniz sırasında karşılaştığınız zorluklar, devletten beklentiler ve gelecek ile ilgili planların sorulduğu bölümde ise (Şahin, 2006)'nın yüksek lisans tezinde kullandığı anket formu örnek alınmıştır. Uygulama yüzyüze anket yöntemi ile katılımcıların işyerlerinde gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen soru formunda toplam 125 soru yer almaktadır. Anketin ilk bölümünde yer alan sorularla katılımcıların demografik bilgileri ve işletmelerinin yapısına ilişkin bilgilerin edinilmesi hedeflenmiştir. Ardından girişimci olmaya iten ekonomik, psikolojik ve sosyal faktörler sorulmuş, sonrasında girişimcilerin iş kurarken karşılaştıkları zorlukların derecesi, işlerini yürütürken karşılaştıkları zorluklar, başarılı bir girişimci olmak için sahip olunması gereken özellikler, devletten beklentileri, gelecekle ilgili planları yer almıştır. Girişimciler, bu sorulara Likert ölçeğine göre yanıt vermişler, elde edilen sonuçlar da faktör analizi tekniği ile analiz edilmiştir.

3.3. BULGULAR

Gerçekleştirilen alan çalışması sonucunda elde edilen anket sonuçlarına ilişkin demografik bilgiler tablolaştırılarak Manisa ili girişimci profilinin demografik özellikleri tespit edilmiştir. Sonrasında Portable IBM SPSS Statistics V19 paket program vasıtasıyla anketin güvenilirlik analizi için Cronbach-Alpha katsayısı hesaplanmış ve 0,929 çıkmıştır. Anket sonuçlarının güvenilirliği istenilen düzeyde olduğu için girişimcilerin Likert

ölçeğine göre cevapladıkları soruların faktör analizi gerçekleştirilerek etkili faktörler belirlenmiştir.

3.3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Tablo 11 .Girişimcilerin Cinsiyet ve Yaş Dağılımları

Yaş	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
18-30	19	8%	4	20%	23	9%
31-40	102	43%	8	40%	110	43%
41-50	47	20%	5	25%	52	20%
51-60	60	26%	2	10%	62	24%
61 ve üstü	7	3%	1	5%	8	3%
Toplam	235	100%	20	100%	255	100%

Çalışma kapsamında yer alan 255 girişimcinin 235'i erkek 20'si kadındır. En fazla girişimcinin olduğu yaş grubu 102 erkek, 8 kadın ile toplamın %43'ünü oluşturan 31-40 yaş grubudur. En az sayı ise 7 erkek ve 1 kadın ile 61 yaş ve üzeri grupta yer almaktadır. 18-30 yaş grubunda yer alan girişimcilerin sayısı ise 19 erkek ve 4 kadın ile toplam girişimcilerin %9'unu oluşturmaktadır. Toplam girişimciler içerisinde kadın girişimcilerin temsil oranları, Türkiye oranları ile birebir aynılık göstermektedir. TÜİK 2014 Girişimcilik Araştırması sonuçları cinsiyete göre kadın işverenlerin oranının toplam içerisindeki payının %8 olduğunu belirtmektedir (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21529>). Bu çalışmadan elde edilen sonuçlarda kadın girişimcilerin toplam içerisindeki payları %7,8 çıkmış ve Türkiye ortalaması ile paralellik göstermiştir.

Tablo 12. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Doğum Yerleri

Doğum Yeri	Erkek	Kadın	Toplam	%
Adana	1		1	0,4%
Artvin		1	1	0,4%
Aydın	4		4	1,6%
Balıkesir	7		7	2,7%
Bitlis	12		12	4,7%
Diyarbakır	1		1	0,4%
Erzurum	6	2	8	3,1%
Gaziantep	1		1	0,4%
Giresun	1		1	0,4%
İstanbul	2		2	0,8%
İzmir	18	2	20	7,8%
Kırşehir	1		1	0,4%
Konya	3		3	1,2%
Malatya	1		1	0,4%
Manisa	166	15	181	71,0%
Mardin	1		1	0,4%
Muş	6		6	2,4%
Samsun	1		1	0,4%
Sivas	1		1	0,4%
şanlıurfa	2		2	0,8%
Toplam	235	20	255	100,0%

İnceleme kapsamında yer alan girişimcilerin % 71'i Manisa doğumludur, Manisa'yı %7,8 ile İzmir ve %4,7 ile Bitlis izlemektedir. Toplam 20 kadın girişimci arasında 15 Manisalı, 2 İzmirli, 2 Erzurumlu ve 1 Artvinli yer almaktadır. 255 girişimci beraberce incelendiğinde 212 girişimcinin Ege Bölgesinde yer alan Manisa, İzmir, Aydın ve Balıkesir illerinde doğmuş olduğu görülmektedir, bu durum girişimcilik faaliyetinde coğrafi yakınlığın önemli bir faktör olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 13. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Medeni Durumları

Cinsiyet	Erkek	Kadın	Toplam	%
Bekar	28	3	31	12%
Evli	207	17	224	88%
Toplam	235	20	255	100%

İnceleme kapsamında yer alan girişimcilerin %88’lik kısmı evlidir. Toplam 235 girişimci erkekten 28 tanesi bekârken bu rakam 20 girişimci kadında 3’tür.

Tablo 14. Evli Girişimcilerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısı

Cinsiyet	1 Çocuk	2 Çocuk	3 Çocuk	4 Çocuk	Çocuğu Yok	Toplam	%
Erkek	70	81	35	7	14	207	0,92
Kadın	5	6	3		3	17	0,08
Toplam	75	87	38	7	17	224	1

Toplam 224 evli girişimcinin 75’inin 1 çocuğu, 87’sinin 2 çocuğu, 38’inin 3 çocuğu ve 7’sinin de 4 çocuğu vardır. Evli olup da çocuğu olmayan girişimci sayısı 17 dir. 224 evli girişimcinin %92’si erkek, %8’i de kadındır.

Tablo 15. Girişimcilerin Ev İşi Yapma Durumları

Cinsiyet	Evet	%	Hayır	%	Toplam	%
Erkek	44	0,19	191	0,81	235	0,92
Kadın	18	0,90	2	0,10	20	0,08
Toplam	62	0,24	193	0,76	255	1,00

Girişimcilerin ev işi yapma durumları incelendiğinde, erkek girişimcilerin sadece % 19’u ev işlerinde eşlerine yardımcı olurken bu oranın kadınlarda %90 olduğu görülmektedir.

Tablo 16. Girişimcilerin Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyleri

Cinsiyet	İlköğretim	%	Lise	%	niversite	%	Toplam	%
Erkek	96	0,41	87	0,37	52	0,22	235	0,92
Kadın	5	0,25	7	0,35	8	0,40	20	0,08
Toplam	101	0,40	94	0,37	60	0,23	255	1,00

İnceleme kapsamında yer alan 255 girişimcinin %40’ı ilköğretim, %37’si lise mezunu iken, niversite mezunu olanların oranı % 23’tür. Bu durum cinsiyet ayırımında farklılık göstererek, ilköğretim mezunları arasında erkeklerin oranı % 41 iken kadınlarda ilköğretim mezunu olma oranı %25’dir, durum niversite mezuniyetine geldiğinde

girişimci kadınların üniversite mezunu olma oranları erkeklerin yaklaşık iki katı düzeyine ulaşmaktadır. Toplam erkeklerin ancak %22'si üniversite mezunu iken kadınlarda bu oran %40'dır.

Tablo 17. Girişimcilerin Mezun Oldukları Bölümler

Bölüm	İlköğretim	%	Lise	%	Üniversite	%	Toplam	%
(boş)	101	0,40					101	0,40
Düz Lise			64	0,25			64	0,25
Meslek Lisesi			20	0,08			20	0,08
İmam Hatip			4	0,02			4	0,02
Ticaret Lisesi			4	0,02			4	0,02
Elektronik			1	0,00			1	0,00
Elektrik			1	0,00			1	0,00
İşletme					14	0,05	14	0,05
İktisat					7	0,03	7	0,03
Spor Akademisi					5	0,02	5	0,02
Bankacılık					4	0,02	4	0,02
İnşaat Mühendisliği					4	0,02	4	0,02
Ziraat Mühendisliği					4	0,02	4	0,02
Maliye					3	0,01	3	0,01
Endüstri Mühendisliği					2	0,01	2	0,01
İlahiyat					2	0,01	2	0,01
Mühendis					2	0,01	2	0,01
Coğrafya Öğretmenliği					1	0,00	1	0,00
Elektrik					1	0,00	1	0,00
Elektrik Elektronik Mühendisliği					1	0,00	1	0,00
Felsefe Öğretmenliği					1	0,00	1	0,00
Harita Mühendisliği					1	0,00	1	0,00
İngilizce Öğretmenliği					1	0,00	1	0,00
Kamu Yönetimi					1	0,00	1	0,00
Kimya					1	0,00	1	0,00
Maden Mühendisliği					1	0,00	1	0,00
Muhasebe					1	0,00	1	0,00
Psikoloji					1	0,00	1	0,00
Sosyoloji					1	0,00	1	0,00
Uluslararası İlişkiler					1	0,00	1	0,00
Toplam	0	0,40	94	0,37	60	0,24	255	1

Girişimcilerin mezun oldukları bölümler itibariyle dağılımı Tablo 17'de görülmektedir. %40'ı ilköğretim, %37'si de lise ve dengi okul mezunu olan girişimcilerden üniversite bitirenler arasında frekansı en yüksek olan bölüm işletme ve iktisat olarak karşımıza çıkarken, geri kalanların geniş bir yelpazede dağıldığı görülmektedir.

Tablo 18. Girişimcilerin Eğitim Düzeyine Göre Bildikleri Yabancı Diller

Bildiği Dil	İlköğretim	%	Lise	%	Üniversite	%	Toplam	%
Almanca			3	3%	4	7%	7	3%
Arapça	2	2%			2	3%	4	2%
Fransızca			2	2%			2	1%
İngilizce	8	8%	16	17%	34	57%	58	23%
Rusça			1	1%	2	3%	3	1%
(boş)	91	90%	72	77%	18	30%	181	71%
Toplam	101	100%	94	100%	60	100%	255	100%

Girişimcilerin bildikleri yabancı diller arasında %23 ile İngilizce ilk sırada gelmektedir. Sonrasında sırasıyla Almanca, Arapça, Fransızca ve Rusça bilmektedirler. Ancak girişimcilerin %71’lik kısmı herhangi bir yabancı dil bilmediğini belirtmiştir.

Tablo 19. Baba Mesleklerine Göre Girişimciler

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Esnaf	87	37%	7	35%	94	37%
Çiftçi	62	26%	3	15%	65	25%
Doktor	2	1%			2	1%
Emekli	29	12%	6	30%	35	14%
Memur	25	11%			25	10%
Mühendis	3	1%			3	1%
İnşaatçı	10	4%			10	4%
İşçi	15	6%	4	20%	19	7%
Boş	2	1%			2	1%
Toplam	235	100%	20	100%	255	100%

Babalarının yaptıkları işlere göre değerlendirme yaptığımızda girişimcilerin %37’sinin baba mesleklerinin esnaf, %25’inin ise çiftçi olduğunu görmekteyiz. Bunu sırasıyla emekli, memur, işçi ve inşaatçı takip etmektedir.

Tablo 20. Girişimcilerin Çalışma Yaşamında Geçirdikleri Süre

	Kişi Sayısı	Oran
0 - 3 Yıl	13	5%
4 - 6 Yıl	7	3%
7 -10 Yıl	45	18%
11 - 20 Yıl	85	33%
21 Yıl ve üzeri	104	41%
Toplam	255	100%

İnceleme kapsamındaki girişimcilerden %41’lik kısmı 21 yıl ve üzerinde çalışma süresine sahiptirler, toplam girişimcilerin %5’lik kısmını oluşturan 13 girişimcinin ise çalışma yaşamı tecrübesi 0 ile 3 yıl arasındadır. Tablo yaş grupları açısından değerlendirildiğinde çalışma yaşamında geçen süre arttıkça girişimci sayısının da arttığı gözlemlenmektedir.

Tablo 21. Girişimcilerin Girişimci Olmadan Önceki Çalışma Durumları

	Sayı	Oran
Evet	162	64%
Hayır	93	36%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin %64’ü girişimci olmadan önce de çalışmaktadır. Bu oran önceden herhangi bir iş deneyimine sahip olmanın girişimci olmada önemli bir etken olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 22. Girişimci Olmadan Önce Çalışanların Yaptıkları İş

	Sayı	Oran
Aynı işte ücretli çalışan	74	46%
Çiftçi	6	4%
Emekli	1	1%
İşçi	22	14%
Memur	10	6%
Öğretmen	1	1%
Serbest meslek	48	30%
Toplam	162	100%

Girişimci olmadan önce çalıştığını beyan eden girişimcilerden yaklaşık yarısına denk gelen 74 kişi aynı işte ücretli olarak çalıştığını bildirmiştir. Yine % 30’luk kısım ise serbest meslek yaptığını beyan etmiştir.

Tablo 23. Girişimcilerin Mevcut İşlerini Tercih Nedenleri

	Sayı	Oran
Aile mirası	56	22%
Alınan eğitim sonucu	39	15%
Çevre etkisi	27	11%
Kazancını iyi olması	78	31%
Tesadüf	55	22%
Toplam	255	100%

Girişimciler mevcut işlerini tercih nedenleri incelendiğinde %31 ile kazancının iyi olması ilk sırada yer almaktadır, bunu % 22 ile aile mirası ve tesadüf, %15 ile alınan eğitim ve % 11 ile çevre etkisi takip etmektedir.

Tablo 24. Girişimcilerin İstihdam Ettikleri Personel Sayıları

	Sayı	Oran
0 - 1 Arası	104	41%
2 - 9 Arası	105	41%
10 - 49 Arası	41	16%
50 - 249 Arası	3	1%
250 ve üzeri	2	1%
Toplam	255	100%

Girişimcilerden % 82'si 0 ile 9 arasında personel istihdam etmektedirler. Bu rakam Manisa'daki genel girişimci profilinin küçük çaplı ve az istihdam yaratan bir yapıda olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca inceleme kapsamında yer alan 25 girişimciden sadece 5 tanesi 50 kişi üzerinde personel istihdam etmektedir.

Tablo 25. Girişimcilerin Şu Andaki İşlerini Nasıl Kurdukları

	Sayı	Oran
Aileden devir	72	28%
Devir aldı	4	2%
Kendi kurdu	179	70%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin %70'lik kısmını oluşturan 179 kişi işlerini kendilerinin kurduğunu bildirmiştir. Aileden iş devir alanlar ise %28 düzeyindedir.

Tablo 26. Girişimcilerin İşlerini Kurarken Kullandıkları Sermaye Kaynakları

	Sayı	Oran
Aile	94	37%
Banka kredisi	18	7%
Ortak	6	2%
Şahsi birikim	137	54%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin işlerini kurarken yararlandıkları sermaye kaynaklarının başında %54 ile şahsi birikimler yer almaktadır. Bunu %37 ile aile ve %7 ile banka kredisi izlemektedir.

Tablo 27. Girişimcilerin İhracat Yapma Durumları

	Sayı	Oran
Evet	7	3%
Hayır	248	97%
Toplam	255	100%

İncelem kapsamındaki girişimcilerden sadece %3'ü ihracat yapmaktadırlar. %97'yi oluşturan 248 girişimci ise ihracat yapmamaktadır.

Tablo 28. Girişimcilerin Girişimcilik Eğitimi Alma Durumları

	Sayı	Oran
Evet	46	18%
Hayır	209	82%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin %82'si herhangi bir girişimcilik eğitimi almadıklarını bildirmişlerdir.

Tablo 29. Firmalarında Mesleki ve Girişimcilik Eğitimi Verme Durumları

	Sayı	Oran
Evet	48	19%
Hayır	207	81%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin işyerlerinde mesleki ve girişimcilik eğitimi verme durumları bir önceki soruda verilen yanıtlarla paralellik göstermektedir. Girişimcilerden sadece %19'u işyerlerinde mesleki ve girişimcilik eğitimi verdiklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 30. Girişimcilerin Sektörlerinin Gelecekteki Durumu Hakkındaki Görüşleri

	Sayı	Oran
Çok daha iyiye gidiyor	8	3%
İyiye doğru gidiyor	130	52%
Kötüye doğru gidiyor	52	20%
Ne iyi ne kötü	65	25%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin sektörlerinin gelecekteki durumu hakkındaki görüşleri %52 oranında iyiye gideceği yönündedir. Sektörün kötüye gittiğini düşünenlerin oranı ise %20 olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 31. Girişimcilerin Sektörleri İle İlgili Projeleri Olup Olmaması

	Sayı	Oran
Evet	79	31%
Hayır	176	69%
Toplam	255	100%

Girişimcilerin %69'luk bölümü sektörleri ile ilgili herhangi bir projeye sahip olmadıkları bildirmişleridir.

Tablo 32. Girişimcilerin Bir Proje Kapsamında Üniversiteden Yardım Talebinde Bulunup Somut ve Başarılı Bir Sonuç Alıp Almadıkları

	Sayı	Oran
Evet	24	9%
Hayır	100	39%
Talepte bulunmadı	131	51%
Toplam	255	100%

Girişimcilerden bir proje kapsamında üniversiteden yardım talebinde bulunup bu talep neticesinde somut ve başarılı bir sonuç aldığını belirtenlerin oranı sadece %9 civarındadır. %39'luk kesim ise başvuruda bulunup herhangi bir sonuç alamadığını belirtmiştir.

Tablo 33. Girişimcilerin İşleri veya İş Hayatları İle İlgili Yeni İş Fikirleri Geliştirme Fırsatları Olup Olmadığı?

	Sayı	Oran
Evet	121	47%
Hayır	131	51%
Boş	3	1%
Toplam	255	100%

İnceleme kapsamındaki girişimcilerden %51’i işleri veya iş hayatları ile ilgili yeni iş fikirleri geliştirme fırsatlarının olmadığını bildirmişlerdir. Bu konuda fırsatı olduğunu bildirenlerin oranı ise %47 düzeyindedir.

Tablo 34. Girişimcilerin Düşündükleri Yeni Fikirleri Hayata Geçirebilme Oranları

	Sayı	Oran
%5 - %20	45	37%
%30 - %50	34	28%
%60 - %90	37	31%
%100	5	4%
Toplam	121	100%

Girişimcilerden %35’lik kısmı düşündükleri yeni fikirlerin %60 dan fazlasını hayata geçirebildiklerini belirtmişlerdir. Diğer yandan %37’lik kısım ise yeni fikirlerinin %20’sinden azını hayata geçirebildiğini belirtmiştir.

3.3.2. GÜVENİLİRLİK ANALİZİ

SPSS paket programına girilen verilerin önce tümü sonra da her bir bölümü üzerinde Cronbach-Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach-Alpha testi Cronbach tarafından 1951 yılında geliştirilmiş olan bir Alpha katsayı yöntemidir, analiz edilecek maddeler Likert ölçeğine göre puanlandığında kullanılabilecek içsel tutarlılığı ölçen bir testtir(Öncü, 1994). Cronbach Alpha katsayısı, ölçekteki k maddenin varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan bir ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır (Özdamar, 2002-Ercan ve Kan, 2004:216). Cronbach Alpha 0 ile 1 arasında değerler almaktadır. Cronbach Alpha değerinin 0,60 – 0,80 arasında olması güvenilir

olduğunu 0,80 – 1,00 arasında olması ise çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Çalışmada uygulanan anketlerde;

a. Girişimcilerin Girişimci Olmalarına Neden Olan Ekonomik Faktörler

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,929	,928	11

Ekonomik bağımsızlık, uzun süre işsiz kalınması, daha fazla para kazanma isteği gibi sorular ile ölçülmeye çalışılan girişimci olmaya iten ekonomik faktörlerle alakalı sorulara verilen yanıtlardan, toplam 255 kişi ile gerçekleştirilen anket sonucunda Cronbach's Alpha değeri 0,929 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

b. Girişimcilerin Girişimci Olmalarına Neden Olan Psikolojik Faktörler;

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,870	,804	10

Girişimciliğe iten psikolojik nedenlerin, kendini gerekleştirme ve kanıtlama, kendi mesleğini yapma, idealini gerekleştirme gibi sorularla sorgulandığı bu kısımda cronbach's Alpha değeri 0,870 ıkararak sonuçların ok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

c. Girişimcilerin Girişimci Olmalarına Neden Olan Sosyal Faktörler

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,878	,872	9

Girişimciliğe iten sosyal nedenlerin, aile desteği, başarılı girişimcilerden etkilenme, alınan eğitim gibi sorularla sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,878 çıkarak sonuçların ok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

d. **Girişimcilerin İşlerini Kurarken Karşılaştıkları Zorlukların Derecesi**

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,977	,977	9

Girişimcilerin işlerini kurarken karşılaştıkları zorlukların derecesinin, sermaye temini, bükratik işler, deneyimsizlik gibi sorularla sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,977 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

e. Girişimcilerin İşleri ile İlgili Faaliyetleri Yürütürken Karşılaştıkları Zorluklar

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,935	,936	11

Girişimcilerin işleri ile ilgili faaliyetleri yürütürken karşılaştıkları zorlukların, pazarın durgun oluşu, vergi ödemeleri, deneyimsizlik gibi sorularla sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,935 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

f. Başarılı Bir Girişimci Olmak İçin Sahip Olunması Gereken Özellikler

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

- a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,800	,806	12

Başarılı bir girişimci olabilmek için sahip olunması gereken özelliklerin, iletişim becerileri, deneyim, yönetim becerisi gibi sorularla sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,800 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

g. Girişimcilerin Devletten Beklentileri

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,978	,978	6

Girişimcilerin devletten beklentilerinin, vergi kolaylıkları, bürokrasinin azaltılması, kredi olanaklarının geliştirilmesi gibi seçeneklerle sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,978 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

h. Girişimcilerin Gelecekle İlgili Planları

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	255	100,0
	Excluded ^a	0	,0
	Total	255	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,828	,832	7

Girişimcilerin gelecekle ilgili beklentilerinin, büyüme, karlılığı artırma, kurumsallaşma gibi seçeneklerle sorgulandığı bu kısımda Cronbach's Alpha değeri 0,828 çıkarak sonuçların çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

3.3.3. FAKTÖR ANALİZİ

Gerçekleştirilen çalışmada yer alan soruların faktör analizlerini gerçekleştirebilmek amacıyla önce Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örnek Yeterlilik Ölçümü incelenmiştir. KMO değeri faktör analizi gerçekleştirilecek olan veri setinin faktör analizi uygulaması için yeterli olup olmadığını ölçmek için kullanılır, elde edilen değerin mümkün olduğunca yüksek olması istenir. Ancak 0,5'in üzerinde olması orta düzeyde yeterli olduğunu

göstermektedir diğer yandan Bartlett testi uygulaması ile de önem derecesi ölçülmekte ve önem derecesinin $p < 0,05$ olması istenmektedir (Hair vd.;1995).

3.3.3.1. Girişimci Olmanızı tetikleyen ekonomik sebeplerin önem derecelerini belirtiniz

Bu soruya ilişkin girişimcilere 11 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.	,893
Bartlett's Küresellik testi Yaklaşık Kikare	2129,436
Df	55
Önem Derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,893 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının oldukça yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 35. Girişimci Olmayı Tetikleyen Ekonomik Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamı		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamı		
	Varyan s%'si	Toplam %	Topla m	Varyan s %'si	Topla m %
Ekonomik Bağımsızlık	58,537	58,537	4,27	38,814	38,814
Daha Çok Para Kazanma	13,021	71,558	3,602	32,744	71,558
Girişimcilik Destekleri	6,304	77,863			
Ülke Ekonomisine Katkı Sağlamak	5,171	83,034			
Başkalarının Göremediği bir Kaynağı Görüp Bunları Hayata Geçirmek	4,363	87,397			
İş-İstihdam Yaratma	3,311	90,708			
Ailemin İhtiyaçlarını Karşılama	2,44	93,148			
Potansiyel İş Fırsatlarını Görme	2,252	95,4			
Uzun Süre İşsiz Kalmam	1,792	97,192			
Başkalarını Yönlendirebilme	1,555	98,747			
Riski Yönetebilme	1,253	100			

Tablo 35’den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen ekonomik nedenler %71,558 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır. Girişimciler “ekonomik bağımsızlık” ve “daha çok para kazanma” maksadıyla girişimciliğe yönelmişlerdir.

3.3.3.2. Girişimci olmanızı tetikleyen psikolojik sebeplerin önem derecelerini belirtiniz

Bu soruya ilişkin girişimcilere 10 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.	,852
Bartlett's Küresellik testi Yaklaşık Kikare	2205,391
df	45
Önem Derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,852 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının oldukça yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 36. Girişimci Olmayı Tetikleyen Psikolojik Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %’si	Toplam %	Toplam	Varyans %’si	Toplam %
Zevk Aldığı İş Yapmak	52,272	52,272	5,162	51,625	51,625
Kendi Kararlarını Vermek	22,480	74,751	2,313	23,127	74,751
Kendini Kanıtlama İsteği	8,536	83,288			
Sosyal Statü ve Saygınlık	4,787	88,075			
Kısa Sürede Çözüm Üretme Yeteneği	4,019	92,094			
Kendi Mesleğini Yapma İsteği	2,987	95,081			
İdealimi Gerçekleştirme İsteği	1,793	96,874			
İnsanlara Faydalı Olma İsteği	1,490	98,364			
İnsiyatif Alma İsteği	0,994	99,358			
Zamanımı Değerlendirme	0,642	100			

Tablo 36’den da anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen psikolojik nedenler %74.751 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır. Bunlar, “zevk aldığı işi yapmak” ve “kendi kararlarını vermek istemeleri” olarak ortaya çıkmıştır.

3.3.3.3. Girişimci olmanızı tetikleyen sosyal sebeplerin önem derecelerini belirtiniz

Bu soruya ilişkin girişimcilere 9 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.	,850
Bartlett's Küresellik testi	Yaklaşık Kikare
	1318,360
df	39
Önem Derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,850 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının oldukça yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 37. Girişimci Olmayı Tetikleyen Sosyal Sebepleri Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %’si	Toplam %	Toplam	Varyans %’si	Toplam %
Alınan Eğitim ve Öğretmenlerin Etkisi	51,656	51,656	3,187	35,406	35,406
İş Deneyimi Olan Bir Aileden Gelmek	16,237	67,893	2,924	32,487	67,893
Aile Desteği ve Teşvik	10,561	78,454			
Kariyer Danışmanlık Şirketinin Önerisi	5,256	83,709			
İş Yaşamına Atılmak	4,526	88,236			
Medyadaki Girişimcilerin Etkisi	3,948	92,183			
Sosyal İlişkiler	3,415	95,599			
Arkadaşların Desteği ve Teşviği	2,624	98,223			
Sosyo-Kültürel Yapının Etkisi	1,777	1000			

Tablo 37.'den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen sosyal nedenler %67.893 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır. Bunlar, “alınan eğitim ve öğretmenlerin etkisi” ve “iş deneyimi olan bir aileden gelmek” olarak ortaya çıkmıştır.

3.3.3.4. İşinizi Kurarken Karşılaştığınız Zorluklar

Bu soruya ilişkin girişimcilere 9 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri		
Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.		,914
Bartlett's Küresellik testi	Yaklaşık Kikare	3391,608
	df	36
	Önem Derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,914 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının yüksek derecede yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 38. İş Kurarken Karşılaşılan Zorlukları Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %
Bürokratik İşler	7,608	84,529	84,529	7,608	84,529
Uygun Materyal Temini	0,422	89,22			
Uygun Yer Seçimi	0,26	92,113			
Sermaye Temini	0,188	94,206			
Uygun Eleman Temini	0,156	95,937			
Pazarda Tanınmamış Olmak	0,134	97,429			
Ailelerle İlgili Sorunlar	0,11	98,654			
Deneyimsizlik	0,071	99,442			
Kiraların Yüksek Olması	0,05	100			

Tablo 38'den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, işlerini kurarken karşılaştıkları zorluklar %84.529 oranında tek bir faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda iş kurarken karşılaşılan “bürokratik işler” girişimcilerin karşılaştığı en önemli zorluk olarak ortaya çıkmaktadır.

3.3.3.5. İşinizle ilgili faaliyetleriniz sırasında karşılaştığınız zorlukları önem derecesine göre sıralayınız

Bu soruya ilişkin girişimcilere 13 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.	,897
Bartlett's Küresellik testi Yaklaşık Kikare	2281,696
df	55
Önem Derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,897 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının yüksek derecede yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 39. İşle İlgili Faaliyetler Sırasında Karşılaşılan Zorlukları Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %
Müşterilerle İlgili Sorunlar	61,131	61,131	4,211	38,285	38,285
Pazarın Durgun Oluşu	11,946	73,078	3,827	34,792	73,078
Elemanlarla İlgili Sorunlar	6,434	79,514			
Kredi Alamamam	5,04	87,554			
Deneyimsizlik	3,731	88,284			
Donanım Araç ve Gereçlerinin Temini	3,027	91,312			
Aile İlişkileri	2,357	93,668			
Aşırı Yorgunluk	1,89	95,559			
Borçları Ödeyememe	1,794	97,353			
Kredi Alamama	1,372	98,725			
Vergi Ödemeleri	1,275	100			

Tablo 39.'den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, işlerini yürütürken karşılaştıkları zorluklar %73,078 oranında iki faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda işleri ile ilgili faaliyetleri yürütürken”müşterilerle ilgili sorunlar” ve “pazarın durgun oluşu” girişimcilerin karşılaştığı en önemli iki zorluk olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan seçenekler arasında yer alan Bürokratik engeller ve diğer seçenekleri cevaplayıcılardan hiçbiri tarafından seçilmemiştir.

3.3.3.6. Devletten işinizle ilgili beklediğiniz kolaylıklar

Bu soruya ilişkin girişimcilere 6 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.		,914
Bartlett's Küresellik testi	Yaklaşık Kikare	2407,810
	df	15
	Önem derecesi.	,000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,914 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının yüksek derecede yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 40. Devletten İşle İlgili Beklenen Kolaylıkları Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %’si	Toplam %	Toplam	Varyans %’si	Toplam %
Vergi kolaylığı getirilmesi	90,2541	90,2541	5,41525	90,2541	90,2541
Bürokratik İşlerin Azaltılması	3,246	93,500			
Rekabet Koşullarının İyileştirilmesi	2,426	95,927			
Teknik Destek Sağlanması	1,856	97,783			
Eğitim Olanaklarının Sağlanması	1,446	99,229			
Kredi Olanaklarının İyileştirilmesi	0,771	100			

Tablo 40.’dan da anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, Devletten işleri ile ilgili beklentileri %90,254 oranında tek faktörde toplanmıştır. Bu soruda Devletten işleri ile ilgili beklentilerinde “vergi kolaylığı getirilmesi” girişimcilerin en önemli beklentisi olarak ortaya çıkmaktadır.

3.3.3.7. Gelecekle İlgili Planları Önem Derecesine Göre Sıralayınız

Bu soruya ilişkin girişimcilere 7 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.		0,801
	Yaklaşık Kikare	599,828
Bartlett's Küresellik testi	df	21
	Önem Derecesi.	0

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,801 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının yüksek derecede yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 41. Gelecekle İlgili Planların Önem Derecesini Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %
Karlılığı Artırma	50,095	50,095	3,507	50,095	50,095
Kaliteyi iyileştirme	12,530	62,624			
Kurumsallaşma	11,232	73,856			
Ürün ve Hizmet Çeşitlendirme	8,440	82,295			
Sektörde Kalıcı Olma	7,675	89,971			
İşte Mevcut Durumu Devam Ettirme	5,917	95,888			
Büyüme	4,112	100			

Tablo 41.'den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan girişimcilerin, gelecek ile ilgili beklentileri önem derecesine göre %50,095 oranında tek faktör etrafında

toplanmıştır. Bu soruda gelecek ile ilgili beklentilerin önem derecesinde “karlılığı artırma” girişimcilerin en önemli beklentisi olarak ortaya çıkarmaktadır.

3.3.3.8. Başarılı Bir Girişimci Olmak İçin Sahip Olunması Gereken Özellikler

Bu soruya ilişkin girişimcilere 12 alt başlıkta sorulan sorulara ilişkin KMO ve Bartlett testlerinin sonuçları şu şekildedir;

KMO and Bartlett Testleri		
Kaiser-Meyer-Olkin Örnek yeterliliği testi.		0,713
	Yaklaşık Kikare	1082,93
Bartlett's Küresellik testi	df	66
	Önem Derecesi.	0,0000

Üstte de görüldüğü gibi KMO testi sonuçları 0,713 ve önem derecesi de 0 çıkmıştır. Bu örnek sayısının yüksek derecede yeterli olduğunu ve önem derecesinin de herhangi bir hataya yer vermeyecek düzeyde doğru olduğunu göstermektedir.

Tablo 42. Başarılı Bir Girişimci Olmak İçin Sahip Olunması Gereken Özellikleri Açıklayan Toplam Varyans

Bileşen	Karesi alınmış yüklerin Çıkarım toplamaları		Karesi alınmış yüklerin dönüşüm toplamaları		
	Varyans %'si	Toplam %	Toplam	Varyans %'si	Toplam %
Çalışkanlık	33,247	33,247	2,501	20,844	20,844
Kendine Güven	14,360	47,607	2,183	18,188	39,032
Hırs ve Kararlılık	10,612	58,219	2,016	16,803	55,835
Yönetim Becerisi	9,941	68,16	1,479	12,325	68,16
İletişim Becerisi	6,91	75,07			
Deneyim	5,375	80,445			
Sabır ve Hoşgörü	5,065	85,51			
Dürüstlük	4,335	89,845			
Risk Üstlenme	3,457	93,302			
Duygusal Zeka	2,937	96,239			
Eğitim	2,108	98,347			
Liderlik	1,653	100			

Tablo 42.'den de anlaşılacağı üzere örnek çerçevesinde yer alan başarılı bir girişimci olmak için sahip olunması gereken özellikler önem derecesine göre % 68,016 oranında dört faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda başarılı bir girişimci olmak için gereken özellikler önem derecesinde “çalışkanlık” girişimcilerde olması gereken en önemli özellik olarak ortaya çıkarken ikinci sırada “kendinne güven” ve üçüncü sırada da “hırs ve kararlılık” ve dördüncü sırada da “yönetim becerisi” yer almıştır.

4. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Manisa Merkez ilçelerinde (Şehzadeler ve Yunusemre) 4258 girişimci arasından örnekleme metoduyla seçilen 255 girişimci ile yüzyüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmada, Manisa iline ait girişimcilik profili belirlenmeye çalışılmıştır.

Örnek çerçevesinin demografik özellikleri incelendiğinde, toplam 255 girişimcinin 235'i erkek 20'si kadındır. TÜİK 2014 Girişimcilik Araştırması sonuçları cinsiyete göre kadın girişimcilerin oranının toplam içerisindeki payının %8 olduğunu belirtmektedir (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21529>). Bu çalışmadan elde edilen sonuçlarda kadın girişimcilerin toplam içerisindeki payları %7,8 çıkmış ve Türkiye ortalaması ile paralellik göstermiştir.

Girişimcilerin % 71'i Manisa, %7,8'i İzmir doğumluyken, kalan %20'lik kısım farklı illerde doğmuştur. Girişimcilerin % 84'lük kısmının Ege Bölgesi doğumlu olması, girişimcilik faaliyetinde coğrafi yakınlığın önemli bir faktör olduğunu düşündürmektedir.

İnceleme kapsamında yer alan 255 girişimcinin %40'ı ilköğretim, %37'si lise mezunu iken, üniversite mezunu olanların oranı % 23'tür. Girişimcilerde eğitim düzeyi yükseldikçe girişimcilik oranı azalmaktadır.

Girişimcilerin sadece %29'u bir yabancı dil bildiğini belirtmiş olup, %71'lik kısım herhangi bir dil bilmemektedir. Bu sonuç, girişimci olmak için yabancı dilin bir ihtiyaç olmadığını göstermesi bakımından manidardır.

Girişimciliğin aile mirası olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla sorulan “babanızın mesleği neydi” sorusuna katılımcılardan %62'si esnaf veya çiftçi yanıtı vermiş, elde edilmiş olan bu yanıtlar girişimcilikte aile etkisinin önemli bir faktör olabileceğini düşündürmektedir. Ancak bu durum sadece kadın girişimciler açısından değerlendirildiğinde geçerli değildir.

Manisa İline ait girişimcilik profilini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen anketlerde 5'li Likert ölçeği kullanılarak cevaplanması istenen sorular sonrasında SPSS 19 paket programı vasıtasıyla Faktör Analizine tabi tutulmuştur.

Gerçekleştirilen Faktör Analizi neticesinde;

Manisa'daki girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen **ekonomik nedenler** %71,558 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır, bunlar Karagöz (2009), Şahin (2006), Agbaeze (2007), Stefanovic Vd.(2010), Zhu ve Chu (2010) ve Okeke (2015)'de elde edilen sonuçla benzer şekilde “*ekonomik bağımsızlık*” ve “*daha çok para kazanma*” arzusudur.

Girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen **psikolojik nedenler**, Zhu ve Chu (2010)'da elde edilmiş sonuçların aksine, %74.751 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır. Bunlar, Belcourt (1990) ve Karagöz (2009)'da elde edilmiş sonuçlarla benzer şekilde “ *zevk aldığı işi yapmak*” ve “*kendi kararlarını vermek istemeleri*” olarak ortaya çıkmıştır.

Girişimcilerin, girişimci olmalarını tetikleyen **sosyal nedenler**, Cuba Vd. (1983) ve Buttner (1993)'de elde edilmiş sonuçlara benzer şekilde, %67.893 oranında 2 faktör etrafında toplanmıştır. Bunlar, “*alınan eğitim ve öğretmenlerin etkisi*” ve “*iş deneyimi olan bir aileden gelmek*” olarak ortaya çıkmıştır.

Girişimcilerin, **işlerini kurarken karşılaştıkları zorluklar**, Tekin (2005)'in gerçekleştirdiği çalışmada elde ettiği “*sermaye temini*” zorluğundan farklı olarak, %84.529 oranında tek bir faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda iş kurarken karşılaşılan “*bürokratik zorluklar*” girişimcilerin karşılaştığı en önemli sıkıntı olarak ortaya çıkmaktadır.

Girişimcilerin, **işlerini yürütürken karşılaştıkları zorluklar** %73,078 oranında iki faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda işleri ile ilgili faaliyetleri yürütürken “*müşterilerle ilgili sorunlar*” ve “*pazarın durgun oluşu*” girişimcilerin karşılaştığı en önemli iki sıkıntı olarak ortaya çıkmaktadır. Konu ile ilgili gerçekleştirilmiş çalışmalardan Tekin (2005) ve Öztürk ve Arslan (2016)'da aynı soruya verilen yanıtlar çalışmamızdan farklılık göstererek “*ekonomi ve iş çevresinden kaynaklanmış zorluklar*” ile “*aile ilişkileri ve toplumun geleneksel baskısı*” da önemli derecede bildirilen zorluklar arasında yer almıştır.

Girişimcilerin **devletten işleri ile ilgili bekledikleri kolaylıklar** %90,2541 oranında tek faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda devletten bekledikleri kolaylıklarda “*vergi kolaylıkları*” tek ve en önemli sorun olarak ortaya çıkmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuç

Şahin (2006) ve Gözek (2006)'da gerçekleştirilen çalışmalarda verilen yanıtlarla paralellik göstermiştir.

Girişimciler **gelecekle ilgili planlarını önem derecesine göre** sıraladıklarında, %50,095 oranında tek faktör etrafında toplanmıştır. Bu soruda girişimciler gelecekle ilgili planlarını önem derecesine göre sıraladıklarında ilk sırada % 50,095 ile “karlılığın artırılması” gelmektedir. Literatürde gerçekleştirilmiş benzer çalışmalar incelendiğinde Gözek (2006)'da benzer bir soruya farklı cevaplar verildiği tespit edilmiştir.

Girişimcilerin **“başarılı bir girişimci olmak için sahip olması gereken özellikler”** % 68,10 oranında dört faktör etrafında toplanmıştır. Başarılı bir girişimci olabilmek için gereken özellikler önem sırasına göre sıralandığında ilk sırayı % 33,247 ile “çalışkanlık” almaktadır, sonrasında sırasıyla %14,360 ile “kendine güven”, %10,612 ile “hırs ve kararlılık” ve % 9,941 ile “yönetim becerisi” gelmektedir.

Gerçekleştirilmiş olan bu çalışma ile Türkiye'nin en önemli sanayi ve ticaret şehirlerinden biri olan Manisa ilinde girişimcilerin nasıl bir profile sahip oldukları tespit edilmeye çalışılarak, bir taraftan yeni girişimciler için önlerini görmelerini sağlayacak bilgilerin temininin diğer yandan da mevcut durumun daha iyiye götürülebilmesi için alınması gereken önlemlerin tespitinin tüm taraflara sunulması amaçlanmıştır.

Çalışmadan elde edilmiş olan sonuçlar neticesinde, Manisa ilinde girişimciliğin geliştirilerek yeni girişimcilerin rahatlıkla iş hayatına katılabilmelerini sağlamak için öncelikle bürokratik engellerin kaldırılması veya en azından azaltılması gerektiği düşünülmektedir. Tabi ki bu öneri Manisa özelinde gerçekleştirilebilecek bir değişiklik değildir ancak Karagöz (2009) çalışmasında da Isparta ili için benzer bir öneride bulunmuştur. Daha geniş perspektiften bakıldığında bürokratik engeller ülke geneli için bir sorun olarak görülmektedir. Bu yönde gerçekleştirilecek düzenlemelerle girişimciler açısından önemli bir adım atılmış olacaktır.

Manisa ilinde girişimciliğin desteklenerek artırılabilmesi için KOSGEB gibi kurumlar vasıtasıyla girişimcilik potansiyeli olan kişiler tespit edilerek gerekli finansal desteklerle iş yaşamına katılmaları desteklenmelidir.

Manisa ilinde Celal Bayar Üniversitesi bünyesinde oluşturulmuş olan Tekno Park'ın varlığı Manisalı girişimciler açısından oldukça önemlidir. Teknoparkın kuluçka merkezi özellikle teknolojik konularda yeni iş fikri olanlar için büyük bir fırsat yaratmaktadır. Manisa'nın Türkiye'nin en önemli sanayi kentlerinden biri olması nedeniyle girişimcilerin sanayi ile işbirliği içerisinde çalışmalarına imkan verecek oluşumların önü açılmalı, yeni iş fikirlerinin sanayi ve ticari alanlarda şehre sağlayacağı katkılar önemsenerek Ticari ve Sanayi odası bünyesinde girişimcilik merkezi kurulmalıdır.

Çalışmada kullanılan anket formu bir ölçek oluşturmak amacı taşımamaktadır. Daha önce yapılmış olan ve yöntem kısmında açıklanan çalışmalar örnek alınarak tasarlanmıştır. Bu nedenle anketin bir bütün olarak geçerliliğinin kanıtlanabilmesi için bundan sonra yapılacak çalışmalarda da test edilmesine ihtiyaç duyulacaktır.

Bu tez çalışmasının kapsamının genişletilerek sektörel düzeyde daha detaylı bir çalışma yapılması girişimcilik profilinin daha net tesbiti ve elde edilecek sonuçların daha yararlı olması bakımından oldukça önemlidir. Bundan sonraki çalışmaların belirlenecek sektörler bazında yapılması, girişimciler ve girişimcilerle ilgili tüm karar alıcılar ve uygulayıcılar için çok daha yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AGBAEZE, E.K. (2007), “*Development of Entrepreneurship: The Nigerian Perspective*”, Precision Publishers Limited, Enugu
- AKTAR, A.,(2001), “*Varlık Vergisi ve Türkleştirme Politikaları*”, İletişim Yayınları, s.147-148, İstanbul.
- ARIKAN, S., (2004), “*Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*”, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- BLAUG, M. (2000) ‘*Entrepreneurship Before and After Schumpeter*’, in R. Swedberg (ed.), *Entrepreneurship: The Social Science View*, Oxford: Oxford University Press.
- CASSON, M.,(2003), “ The Entrepreneur An Economic Theory”, Edward Elgar Publishing, Second Edition, Northampton.
- CONNELL, D.,J.,(1999), “Collective Entrepreneurship: In Search of Meaning”, <http://www.djconnell.ca/articles/CollEntrep.pdf>
- COOPER, A., (2003) “*Entrepreneurship: The Past, the Present, the Future,*” in Zoltan,J. Acs and David Audretsch (eds.), *Handbook of Entrepreneurship Research*. Boston: Kluwer
- ÇELİK, A. Ve AKGEMCİ,T.,(1998), “*Girişimcilik Kültürü ve KOBİ’ler*”, Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- GERBER, M., E.,(1996) “*Girişimcilik Tutkusu*”, çev. Tayfur Keskin, Sistem Yayıncılık, İstanbul 1996.
- HAIR, J, ANDERSON, RE, TATHAM RL, BLACK WC. “*Multivariate data analysis*”, 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall Inc; 1995.
- HİRSCH, R., D. and MİCHAEL P. P., (1998), “*Entrepreneurship*”, Fourth Edition, United States: The McGraw – Hill Book Co.
- İRAZ, R.,(2005), “*Yaratıcılık ve Yenilik Bağlamında Girişimcilik ve KOBİ’ler*”, Çizgi Kitabevi, Konya.
- KÜÇÜK, O.,(2007), “*Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*”, Seçkin Yayıncılık, s:22-23, Ankara.

- McCLELLAND, D. C. & WINTER, D. G. (1971), “*Motivating Economic Achievement*”, The Free Press, New York.
- MURPHY, A.,E.,(1986), “*Richard Cantillon, Entrepreneur And Economist*”, Oxford University Press, New York.
- MÜFTÜOĞLU, M.,T., VE DURUKAN,T.,(2004), “*Girişimcilik ve Kobiler*”, Gazi Kitabevi, s.8.
- NAKTİYOK, A., (2004), “*İç Girişimcilik*”, “Beta Yayınları.
- ÖNCÜ, H.,(1994), “*Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*” Matser Basım San.Tic.Ltd., Ankara.
- ÖZDAMAR, K.,(2002), “*Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1*”, 4.Baskı, Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- RADOVIC-MARKOVIC, M.,(2009), “*Women Entrepreneurs, New Opportunities and Challenges*”, Delhi, India: Indo American Books.
- SCHUMPETER, J., A., (1974), “*Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi Çeviren Tunay Akoğlu*”, Varlık Yayınları İstanbul, 212 s.
- SCHUMPETER, J. A.(2000), “*Entrepreneurship as Innovation*”, R. Swedberg (Ed.) Entrepreneurship: The Social Science View, Oxford: Oxford University Pres,
- SCHUMPETER, J. A.(2003), “*Capitalism, Socialism and Democracy*”, Introduction By Richard Swedberg, Stockholm University, ISBN 0-203-20205-8 Master e-book
- SHAPERO, A.,AND SOKOL, L., (1982), “*The Social Dimension of Entrepreneurship*”, Encyclopedia of Entrepreneurship, p 72-90.
- ŞİMŞEK, M.Ş., (2009), “*İşletme Bilimine Giriş*”, Adım Matbaacılık, Konya.
- TEKİN, M, (2005), “*Hayallerin Gerçeğe Dönüşümü; Girişimcilik*”, Günay Ofset, Konya.
- TİMMONS, J., A., (1999), “*New Venture Creation: Entrepreneurship For The 21stCentury*”, Fifth Edition, United States: The McGraw – Hill Book Co.
- TOP, S., (2006), “*Girişimcilik Keşif Süreci*”, Beta Yayınları, İstanbul.

MAKALELER

- AĞCA, V.,YÖRÜK, D.,(2006), “*Bağımsız Girişimcilik ve İç Girişimcilik Arasındaki Farklar:Kavramsal Bir Çerçeve*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F.Dergisi, (C.VIII, S.2, 2006).
- ARİF, M.,(2008), “The Entrepreneur And Practice Of Innovation”, Working Paper Series-05, Shri Ramswaroop Memorial College of Engineering&Management, Lucknow (India).
- AŞKIN, A.,NEHİR, S.,VURAL,S.,Ö.,(2011), “*Tarihsel Süreçte Girişimcilik Kavramı ve Gelişimi*”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi(6:2).
- BELCOURT, M. (1990), “*A family portrait of Canada’s most successful female entrepreneurs*”, Journal of Business Ethics, Vol. 9 Nos 4/5, pp. 435-8
- BOZKURT,Ö.,Ç.,ALPARSLAN,A.,M.,(2013), “*Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler İle Girişimcilik Eğitimi:Girişimci ve Öğrenci Görüşleri*”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (8:1)
- BOZOĞLU BATI, G., ve İNEL, M.,N.,(2015), “*Kadın Girişimcilerin Profili Bağlamında Çatışma Düzeyleri ve Yatırımcı Tercihleri: Yalova İli Üzerine İnceleme*”, Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, Cilt.11, Sayı 44, ss.101-119.
- BULA, H.,O.,(2012), “*Evolution and Theories of Entrepreneurship: A Critical Review on the Kenya Perspective*”, International Journal of Business and Commerce, Vol.1, No.11, (81-96), ISSN:2225-2436
- BUTTNER, E. H. 1993. “*Female Entrepreneurs: How Far Have They Come?*”, Business Horizons, 36(2), 59-65
- BUTTNER. E H (1997), “*Women's org'anizational exodus to entrepreneurship Self-reported motivations and correlates with success*”, Journal of Small Business Management 35(1)34-46.
- BYGRAVE, W. D., (1989), “*The Entrepreneurship Paradigm (I): A Philosophical Look at Its Research Methodologies*”, Entrepreneurship Theory and Practice, Vol. 14, No. 1, p. 7 – 26.
- CANDAN, H.,(2011), “*Osmanlı’dan Günümüze Türk Topraklarında Girişimcilik Serüvenine Dair Bir Değerlendirme*”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt.1, Sayı.2.

- CHAPMAN, S.,D., (1977) “*The International Houses: The Continental Contribution to British Commerce, 1800–1860*”, Journal of European Economic History, vol. 6,no. 1, pp. 5–48.
- COON, D. (2004), “*Introduction to Psychology (9th Ed)* Minneapolis: West Publishing Company”, European Journal of Work and Organizational Psychology, 9, 1, 7-30.
- COX. C & JENNINGS. R (1995), “*The foundations of success:' the development and characteristics of British entrepreneurs and intrapreneurs*”, Leadership and Organization Development Journal 1 6(7) :4-9
- CUBA, R., Decenzo, D. & Anish, A. 1983. “*Management Practices of Successful Female Business Owners*”, American Journal of Small Business, 8 (2), 40-45
- ÇELİK, A., (2006). “*Bir İstihdam Politikası Olarak Girişimcilik*”. Kırgızistan –Türkiye Manas Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası Girişimcilik Kongresi. Dizi: 11.No: 86. Bişkek. 25-27 Mayıs. 468-469.
- ÇİÇEK, A., ve ERKAN, O., (1996), “*Tarım Ekonomisinde Araştırma ve Örneklemeye Yöntemleri*”,G.O.P.Ü., Ziraat Fakültesi Yayınları No:12, Ders Notları Serisi, No:6, Tokat.
- DEMİREZ, M. ve CEBECİ, R., (2005), “*Türkiye’de Girişimciliğin Tarihçesi ve Girişimcilerin Sosyolojik Profili*”, KOSGEB GGM Ulusal Girişimcilik Raporu Bölüm II, 2005.
- EMSEN, S.,(2003), “*Türkiye’de 1994-2001 Döneminde Uygulanan İstikrar Politikaları*”, Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı.5,ss.87, Bişkek, Kırgızistan.
- ERCAN, S.,GÖKDENİZ, İ.,(2009), “*Girişimciliğin Gelişim Süreci ve Girişimcilik Açısından Kazakistan*”, Bilig, Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi 49. Sayı (Bahar 2009), Ahmet Yesevi Üniversitesi.
- ERCAN, İ., ve KAN,İ.,(2004), “*Ölçeklerde Güvenilirlik ve Geçerlik*”, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 30 (3) 2011-216
- ERDOĞMUŞ, N.,(2000), “*Otobiyografilerin Analizi Yoluyla Girişimci İşadamlarının Kariyer Gelişimi Hakkında Bir İnceleme*”, Erciyes Üniversitesi, 8. Ulusal Yönetim ve organizasyon Kongresi”, 25-27 Mayıs, s.96.,Nevşehir.
- GARTNER, W. B. (1988), “*Who is an entrepreneur?*” is the wrong question.Entrepreneurship Theory and Practice, 12(2), 47-68.

- HAMILTON, R.,T ., HARPER, D.,A ., (1994), “*The Entrepreneur in Theory and Practice*”, Journal of Economic studies Vol.21, No.6, pp.3-18, MCB University Press, 0144-3585
- HEBERT, R.,F., ve LİNK, A.,N.,(2009), “*A History of Entrepreneurship*”, Reviewed By K.V.Naragajan, International Journal of Business and Social Science, Vol.2 No.9 [Special Issue – May 2011].
- İLHAN, S.,(2003), “*Sosyo-Ekonomik Bir Fenomen Olarak Girişimciliğin Oluşumun Etkileyen Başlıca Faktörler*”, Muğla Üniversitesi, SBE Dergisi Güz Sayı 11.
- KARABULUT, K.,(2005), “*11 Teşrinisani 1942 Tarihli Varlık Vergisine Bir Bakış*”, A.Ü.Türkiyat Araştırma Enstitüsü Dergisi, Sayı.27, Prof. Şinasi Tekin Özel Sayısı, Erzurum
- KWABENA, N.,S.,(2011), “*Entrepreneurship theories and Emprical research: A Summary Review of the Literature*”, European Journal of Business and Management ISSN 222-1905 (Paper), Vol.3, No.6,
- LANDSTRÖM, H., (2004), “*Pioneers in Entrepreneurship Research*”, Crossroads of Entrepreneurship, Ed. Guido Corbetta, Morten Huse, Davide Ravasis, Kluwer Academic Publishers, Springer Science and Business Media, Inc. Dordrecht, pp. 13-33.
- LOW, B.M ve MacMillian I.C.(1988), “*Entrepreneurship: Past Research and Future Challenges*”, Journal of Management, Vol.14, No.2.
- McCLELLAND, D. C. (1986), “*Characteristics of successful entrepreneurs, Keys to the Future of American Business*”, Proceeding of the 3rd Creativity, Innovation and Entrepreneurship Symposium, US Small Business Administration and the National Center for Research in Vocational Education, Framingham, MA MOHAR, Y .M.S, SİNGH, J & KİSHORE, K. (2007), “*Relationship Between psychological characteristics and entrepreneurial inclination: A Case Study of Students at University Tun Abdul Razak*”, Journal of Asia Entrepreneurship and Sustainability, 8. ProQuest Information and Learning Publishers
- MÜFTÜOĞLU, T.,(1997), “*Cumhuriyet Dönemi Türk Girişimciliği-I*”, İş Fikirleri Dergisi, Sayı:8, s.60.

- NIEUWENHUIZEN, C VE KROON, J, (2002), “*Identification of entrepreneurial success factors to determine the content of entrepreneurship subjects*”, South African Journal of Higher Education, sayı.16, no.3, ss.157-166.
- NIJKAMP,P.,(2003), “*Entrepreneurship in a Modern Network Economy*”, Regional Studies, Vol: 37, No: 4, s: 398
- OĞUZ, F.,(2005), “*Schumpeter’den Baumol’a Girişimcilik Anlayışı Üzerine*”, Piyasa C.,Cilt: 4, Sayı: 13,), s: 150.
- OKEKE, A.M. ORAKA E.O. VE OBASI C.C., (2015), “*Analysis of Factors Influencing Entrepreneurship Behavior Among Yam Agribusiness Entrepreneurs in Benue State, Nigeria*”, IOSR Journal of Business and Management, Volume 17, Issue 10 .Ver. I, ss. 86-89
- ÖĞÜT, A.,ŞENDOĞDU A., YILMAZ, N., (2006). “*Bilişimci Girişimci Tipolojisi Açısından Bilgi Yönetiminin İlkeleri*”. Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası Girişimcilik Kongresi. Dizi: 11. No: 86. Bişkek. 25-27 Mayıs.
- ÖNİŞ, Z. (2009). “*Girişimciler, Vatandaşlık ve Avrupa Birliği: Türkiye’de Devlet ile İş Dünyası Arasındaki İlişkilerinin Değişen Doğası*”, (Editör:E. Fuat Keyman ve Ahmet İçduygu), Küreselleşme, Avrupalılaşıma ve Türkiye’de Vatandaşlık içinde (ss.197-228). İstanbul: Sena Ofset.
- ÖZDEMİR, Y., MAZGAL, S.,(2012), “*Bir Kariyer Tercihi Olarak Girişimcilikte Dışsal Faktörlerin Etkisi:Sakarya Örneği*”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, (7:1).
- ÖZKALP, E.,(2000), “*Kamu ve Özel Sektör Örgütlerinde Risk Kültürü ve Karşılaştırmalı Bir Uygulama*”, 8. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, Nevşehir.
- ÖZKARA, B., KARAYORMUK, K., ve KÖSEOĞLU,M.,A., (2006). “*Girişimcinin Son Köyü: Girişimlerin Sürekliliğinin Sorgulanması*”. Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası Girişimcilik Kongresi. Dizi: 11. No: 86. Bişkek. 25-27 Mayıs. 222.
- ÖZTÜRK, İ.,(2008), “*Girişimcilik Raporu*”, Rapor No.1, Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD), 2008 Yılı Girişimcilik Raporu.
- ÖZTÜRK M.D. VE ARSLAN İ.K. (2016), “*Türkiye’de Kadın Girişimcilik: Kadınları Girişimciliğe Yönelten Faktörler, Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri*”, WPS NO/21, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Dış Ticaret Enstitüsü.

- PAPATYA,G.,(1997), *“İşletme Verimliliği Geliştirme ve Küresel Rekabet Önceliklerinden Hayal Mühendisliği”*, Verimlilik Dergisi MPM Yayınları, Sayı 4, Ankara.
- PAVELIUC-OLARIU, C., NWACHUKWU, I.,N., AND BOVER-FELICES, K.; (2010), *“A Comperative Analysis of the Entrepreneurial Profile of the Rural Entrepreneur: Moldovian Regionof Romania, Niger State in Nigeria and Camaguey Region of Cuba”*, International Journal of the Bioflux Society, AAB Bioflux, Vol.2, Issue 1.
- RAUCH, A., & FRESE, M., (2000), *“Psychological Approaches to Entrepreneurial Success: A General Model and an Overview of Findings”*, In C.L. Cooper & I.T. Robertson (Eds.), International Review of Industrial and Organizational Psychology (pp. 101-142). Chichester:Wiley.
- RESMÎ GAZETE (2013), *“Bireysel Katılım Sermayesi Hakkındaki Yönetmelik”* “15 Şubat 2013 tarih ve 28560 numaralı sayısı.
- REYNOLDS, P. D. (1991), *“Sociology And Entrepreneurship Concepts and Contributions”*, Entrepreneurship, Theory and Practice, Vol. 16, No. 2, 47-67.
- RIPSAS, S.,(1998), *“Towards An Interdisciplinary Theory of Entrepreneurship”*, SmallBusinessEconomics, 10, Kluwer Academic Publishers, Netherland, ss: 103-115, 1998.
- ROCKART, F. (1979), *“Chief executives define their own data needs: new systems approach, based on the identification of ‘critical success factors’, supports attainment of organizational goals”*, Harvard Business Review, Vol. 57 No. 2, pp. 81-93.
- ROTTER, J. B. (1966), *“Generalized expectancies for internal versus external control ofReinforcement”*. Psychological Monographs, 609(80), 1.
- SAYILARLA MANİSA (2016), <http://manisa.gov.tr/sayilarla-manisa>
- SCHURENBERG, E.,(2008), *“What’s an Entrepreneur? The Best Answer Ever”*, <http://www.inc.com/eric-schurenberg/the-best-definition-of-entepreneurship.html>
- SCIASCIA, S. and DE VITA, R.,(2004),*“The Development of Entrepreneurship Research”*, Liuc Papers, No: 146, Serie Economia Aziendale.

- SOYSAL, A.,(2010), “*Kadın Girişimcilerin Özellikleri, Karşılaştıkları Sorunlar ve İş kuracak Kadınlara Öneriler: Kahramanmaraş İlinde Bir Araştırma*”, Eskişehir, Osmangazi Üniversitesi, İİBF Dergisi, Nisan, 5(1), ss.71-95.
- SÖNMEZ, A., TOKSOY, A.,(2014), “*Türkiye’de Girişimcilik ve Türk Girişimci Profili Üzerine Bir Analiz*”, Celal Bayar Üniversitesi, İİBF, Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt.21, Sayı.2.
- STEFANOVİĆ I, PROKIC S., RANKOVIC L., (2010), “*Motivational and Success Factors of Entrepreneurs: the Evidence from a Developing Country*”, Zb. rad. Ekon. fak. Rij. vol. 28, sv. 2, 251-269
- STORMER, F., KLİNE, T. And GOLDENBERG, S. H. (1999), “*Measuring Entrepreneurship With General Enterprising Tendency Test. Criterion Validity and Reliability*”, Human Sys- tems Management, Volume 18, Issue 1, pp.47-53
- TÜĞİAD,(1993), “*Girişimciliğin Önemi ve Değişen Girişimci Nitelikleri*, TÜĞİAD Yayını, s.3.İstanbul.
- TÜİK (2017), <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>.
- TÜSİAD, (1987), “*Türkiye’de Girişimcilik ile İlgili Sorunlar ve Çözümler*”, TÜSİAD Yayını, No.T/87.10.103, İstanbul.
- TÜSİAD, (2003), “*Türkiye’de Girişimcilik, Özet Bulgular*”, Basın Bülteni, 3-018, s.8, İstanbul.
- ULRICH,T.A.(1998), “*Entrepreneurship As A Learning Process*”, International Entrepreneurship Conference, 8th Annual Conference, Schloss Reichartshausen Oestrich-Winkel Germany, s: 4.
- VİOLETA, S. and GHEORGHE, I.,G.,(2009), “*The Romanian Entrepreneurial Venture Profile Types*”, Communications of the IBIMA, Vol.9.
- WOLCOTT, R.,C., AND LİPPİTZ,M.,J.,(2007), “*The Four Models of Corporate Entrepreneurship*”, MIT Sloan Management Review.
- YETİM, N.,(2002), “*Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği*”, Ege Akademik Bakış Dergisi, Cilt.2, Sayı.2, ss.79-92.
- YOUTH ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT, (2011), “*Profile of the Young Entrepreneur in the West Bank*”, International Youth Foundation publication.

ZHU L. AND CHU M.H., (2010), “*Motivations, Success Factors and Problems Encountered by Chinese Women Entrepreneurs: A Factor Analysis*”, International Review of Business Research Papers Volume 6, Number5, SS:164-180.

TEZLER

AYKAN,E.,(2002), “*Girişimcilik ve Girişimcilerin Liderlik Davranışları, Kayseri’de Bir Uygulama*”, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.

BOŞGELMEZ, A.,(2003), “*Küreselleşme Sürecinde KOBİ’lerin Türkiye Ekonomisindeki Yeri, Yapısal Analizleri ve Isparta Örneği*”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

CABAR, H.,(2006), “*Türkiye’de Girişimcilik Kültürünün Oluşmasında Etkili Faktörler ve Denizli Örneği*”, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim Organizasyon Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

DANISIK,Ş.,(2001), “*Türkiye’deki Girişimci Profili*”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, KONYA,

DELMAR, F.,(1996), “*Entrepreneurial Behaviour & Business Performance*”, EFI, Stockholm School of Economics, The Economic Research Institute, Doktora Tezi ,s: 4.

DEMİREL, E.,T.,(2003), “*Girişimcilik Kültürü*”, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilimdalı, Yüksek Lisans Tezi.

DEMİREZ, D, (2016), “*Devlet Girişimcilik Desteklerinin Kadının Güçlenmesindeki Etkisi: Ankara’daki Kadınların Durumu*”, ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

ERBATU, G.,(2008), “*Küresel Boyutları İçerisinde Girişimcilik Eğilimi*”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

EVİRGEN, B. (2004), “*Türkiye’de Çiçekçilik Sektöründe Aile İşletmelerinin Girişimcilik Profiline Belirlenmesi ve Yönetimsel Sorunların Bölgesel Olarak Araştırılması*”,

- (Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), İstanbul.
- GÖDEK, D.,B.,(1994), “*Türkiye’de Küçük Girişimci Profili ve OSTİM Örneğinde Küçük Girişimcinin Değerlendirilmesi*”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- GÖZEK, S.,(2006), “*Girişimci Adayının Özellikleri, Girişimcilik Eğilimleri ve Girişimci Adaylarına Sağlanan Destekler*”, Kahramanmaraş Sürçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- İPLİK, E., (2012), “*Osmaniye İli Kırsalında Kadın Girişimciliği*”, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.
- KAPLAN, G.,(2011), “*Girişimcilik Teorileri Kapsamında İhracatçı KOBİ’ler ve Finansman Sorunları, Çözüm Önerileri*”, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilimdalı YÜkseklisans Tezi. İstanbul.
- KARAGÖZ, M.,(2009), “*Girişimcilik Profili Araştırması: Isparta İli Örneği*”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- KİNAY, H.,F.,(2006), “*Girişimcilik, Kalkınma ve Rekabet İlişkisi Kütahya’da Kobilerin Girişimcilik Profili*”, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZKUL, G.,(2008), “*Girişimcilik Teorileri ve Girişimci Tipleri: Antalya-Burdur-Isparta İllerinde (İBBS Düzey 2 TR 61 Bölgesinde) İmalat Sanayi KOBİ’lerindeki Girişimciler Üzerine Bir İnceleme*”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- SAÇKESEN, E., (2004), “*Bilgi Toplumunda Girişimcilik Profiline Değerlendirilmesi ve Genç İşadamlarına Yönelik Bir Uygulama*”, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya
- SAYLAN, U.,(2011), “*Girişimcilik Kültürü: Balıkesir’de Turizm Sektörüne Yönelik Bir Araştırma*”, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Basılmamış YÜkseklisans Tezi.

ŞAHİN, E.,(2006), “*Kadın Girişimcilik ve Konya İlinde Kadın Girişimcilik Profili Üzerine Bir Uygulama*”, Selçuk Üniversitesi, İşletme Anabilim Dalı, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

TEKAYAKLI, Y.,(2004). “*Kırgızistan’ın Potansiyel Girişimci Profilineki Kültürel Farklılığın Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi ve Bir Ampirik Çalışma*”, Yüksek Lisans Tezi, Bişkek.

TÜRKMEN, A.,(2007), “*Girişim ve Girişimcilik Kültürü*”, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim Organizasyon Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

İNTERNET SİTELERİ

(<http://www.manisa.bel.tr>), Erişim tarihi, 20.07.2014

(<http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-rakamlari-tablolar.html>), Erişim tarihi 19.07.2014

(<https://www.sba.gov/starting-business/write-your-business-plan>), Erişim tarihi 25.07.2016

(<http://www.gemconsortium.org/country-profile/116>), Erişim tarihi 24.07.2017

(<http://www.zafer.org.tr/kurumsal/hakkimizda/kurumsal-stratejik-plan/viewdownload/46-strateji-belgeleri/250-goestergelerle-tr33-boelgesi.html>), Erişim tarihi 24.07.2017

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21529>, Erişim tarihi 30.10.2017

EK: ANKET FORMU

Sayın İlgili; Bu anket Celal Bayar Üniversitesi, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim Organizasyon Bölümünde “Manisa İli Girişimcilik Profiliinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma” konulu yüksek lisans tezi için hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler tez dışında başka hiçbir amaç için kullanılmayacaktır.

1. Yaşınız ?

☐ 18-30 ☐ 31-40 ☐ 41-50 ☐ 51-60 ☐ 61 ve üstü

2. Cinsiyetiniz ?

☐ Kadın ☐ Erkek

3. Doğum Yeriniz?

☐ Manisa ☐ İzmir ☐ Diğer (Lütfen Belirtiniz)....

4. Yaşamınızın büyük bölümünü nerede geçirdiniz?

☐ İl ☐ İlçe ☐ Kasaba ☐ Köy

5. Medeni durumunuz?

☐ Evli ☐ Bekar

6. Evli iseniz eşiniz çalışıyor mu?

☐ Hayır ☐ Evet; Kamu sektöründe ☐ Evet; Özel Sektörde

7. Kaç çocuğunuz var?

☐ Yok ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve daha fazla

8. Çocuk bakımı ve ev işlerinden birinci derecede sorumlu musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

9. Eğitim durumunuz?

☐ Okur Yazar Değil ☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans ve üstü

10. Lise ve üniversite mezunu iseniz, mezun olduğunuz bölüm?

.....

11. Yabancı dil biliyor musunuz?

☐ Hayır ☐ Evet

12. Yabancı dil biliyorsanız hangi dil/dilleri biliyorsunuz?

☐ İngilizce ☐ Almanca ☐ Fransızca ☐ Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

13. Babanızın Mesleği

.....tuğla kiremit üretimi.....

14. Kaç yıldır çalışma hayatının içindesiniz?

☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-10 ☐ 11-20 ☐ 21 ve üzeri

15. Girişimci olmadan önce çalışıyor muydunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

16. Cevabınız evet ise daha önce hangi işi yapıyordunuz?

☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest Meslek ☐ Emekli
☐ Aynı işte ücretli çalışan ☐ Aynı işi evde yapma ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz)

17. Şu anda faaliyet gösterdiğiniz sektörde çalışma süreniz?

☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-10 ☐ 11-20 ☐ 21 ve üzeri

18. Şu anda yaptığınız işi tercih nedeniniz (Neden bu işi yapıyorsunuz)?

☐ Aile mirası ☐ Alınan eğitim sonucu ☐ Çevre etkisi ☐ Kazancının iyi olması ☐ Tesadüf

19. Girişiminizdeki çalışan sayısı?

☐ 0-1 ☐ 2-9 ☐ 10 - 49 ☐ 50 - 249 ☐ 250 ve üzeri

20. Şu andaki iş yerinizi nasıl kurdunuz?

☐ Aileden Devir ☐ Kendi kurdu ☐ Devir aldı

21. İşinizi kurarken sermaye kaynağınız neydi?

☐ Aile ☐ Banka kredisi ☐ Ortaklar ☐ Şahsi birikim ☐ Diğer (Lütfen

22. Mevcut işletmenizin dışında daha önce bir firma kurmuş muydunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

23. Yanıtınız evet ise kurmuş olduğunuz diğer firmaların şu andaki durumu nedir?

☐ Tasfiye edildi ☐ Hala başarılı ☐ Satıldı ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz)....

24. İhracat yapıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

25. Hiç yurt dışına çıktınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

26. Cevabınız evet ise yurt dışına hangi amaçla çıktınız?

☐ Fuar - Tanıtım ☐ Eğitim - seminer ☐ Tatil ☐ Diğer (Lütfen Belirtiniz)....

27. Bugüne kadar girişimcilikle ilgili herhangi bir eğitim aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

28. Firmanızda mesleki eğitime ve girişimcilikle ilgili eğitimlere yer veriyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

29. Faaliyetlerinizde kullandığınız mamül, yarı mamül, hammadde ve ticari malları nereden tedarik ediyorsunuz?

☐ Manisa ☐ İzmir ☐ Ege Bölgesi ☐ Diğer İlleri ☐ Yurt Dışı

30. Aşağıdakilerin hangisi size uygun?

☐ Mevcut yönetim sistemini iyileştirerek üretimde bulunuyorum

☐ Yeni farklı bir şey üreterek pazarda yer alıyorum

31. Eğer yeni bir şeyler üreterek pazarda yer alıyorsanız firmanızda satınalma, pazarlama, arge departmanlarından herhangi birine sahip misiniz?

☐ Evet ☐ Hayır

32. Sektörünüzün gelecekte alacağı şekli nasıl görüyorsunuz?

☐ İyiyse doğru gidiyor

☐ Kötüye doğru gidiyor

☐ Çok daha iyiyse gidiyor

☐ Çok daha kötüye gidiyor

☐ Ne iyi ne kötü gidiyor

33. Sektörünüzün gelecekte alacağı şeklide görüp buna ilişkin şu anda yapmış olduğunuz çalışmalarınız var mı?

☐ Yatırım projelerimiz mevcut

☐ İhalelerimiz mevcut

☐ Uluslar arası iştiraklerimiz mevcut

☐ Arge çalışmalarımız yoğun olarak devam etmekte

☐ Şu anda yapmış olduğumuz herhangi bir çalışma yok

34. Faaliyet gösterdiğiniz sektöre ilişkin dergi ve yayınları düzenli takip ediyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

35. Sektörünüzle ilgili bir proje çalışmanız var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

36. Bu proje kapsamında üniversite den yardım talebinde bulunduğunuzda somut, başarılı bir sonuç alabildiniz mi?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Talepte bulunmadım

37. İşinizle veya iş hayatıyla ilgili yeni iş fikirleri geliştirme fırsatınız oluyor mu?

☐ Evet ☐ Hayır

38. Düşündüğünüz bir kaç yeni fikri hayata geçirebilme yüzdeniz kaçtır?

☐ %5-%20 ☐ %30-%50 ☐ %60-%90 ☐ % 100

39. Düşündüğünüz birkaç yeni fikri hayata geçirebildiyseniz bunların işletmeniz açısından başarılı olma yüzdesi kaçtır?

☐ %5-%20 ☐ %30-%50 ☐ %60-%90 ☐ % 100

40. İşletmenizde sorunları çözmek için hiç beyin fırtınası yapıp farklı fikirleri kullandınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

41. Bu soruya cevabınız evet ise işletmenizde sorunları çözmek için nasıl bir teknik uyguladınız ya da uygularsınız?

- ☐ Haftada bir üst düzey personel ile toplantı yaparız
- ☐ Ayda bir üst düzey personel ile toplantı yaparız
- ☐ 3-6 ayda bir üst düzey personel ile toplantı yaparız
- ☐ Yılda bir üst düzey personel ile toplantı yaparız
- ☐ Sadece olağanüstü durumlarda üst düzey personel ile toplantı yaparız
- ☐ Hiç toplantı, beyin fırtınası vs. yapmıyoruz

42. Girişimci olmanızı tetikleyen ekonomik sebeplerin önem derecelerini belirtiniz?

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Uzun süre işsiz kalmam ve iş bulamamam	☐	☐	☐	☐	☐
Ailemin ihtiyaçlarını karşılamak	☐	☐	☐	☐	☐
Ekonomik bağımsızlık	☐	☐	☐	☐	☐
Daha çok para kazanmak ve daha iyi bir yaşama sahip olmak	☐	☐	☐	☐	☐
İş/İstihdam yaratmak	☐	☐	☐	☐	☐
Ülke ekonomisine katkı sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
Girişimcilğe yönelik desteklerin artması (teşvik, sübvansiyon vs.)	☐	☐	☐	☐	☐
Başkalarının göremediği bir ürün/hizmet/üretim tekniği/ pazar/ hammadde kaynağını görüp bunları hayata geçirmek	☐	☐	☐	☐	☐
İş yaratma ve büyüme ile ilgili belirsizlikleri analiz edebildiğim ve riski yönetebildiğim için	☐	☐	☐	☐	☐
Her durumdan bir fırsat çıkarabildiğim ve ticari potansiyeli olan iş fırsatlarını sürekli görebildiğim için	☐	☐	☐	☐	☐
Başkalarını yönlendirebildiğim ve sınırlı kaynakları koordine edip etkili bir şekilde kullanabildiğim için	☐	☐	☐	☐	☐

43. Girişimci olmanızı tetikleyen psikolojik sebeplerin önem derecelerini belirtiniz?

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Kendimi gerçekleştirme ve kanıtlama isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Başkasına bağlı çalışmayıp kendi kararlarını özgürce alabilme isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Kendi mesleğimi yapma isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Yeteneklerime uygun, kendi zevk aldığım bir işi yapma isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Karşılaştığım problemlere kısa sürede çözüm üretebilme yeteneği	☐	☐	☐	☐	☐
Toplumda sosyal statü ve saygınlık kazanma isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Kişisel sorumluluk ve inisiyatif alabilme isteği ve yeteneği	☐	☐	☐	☐	☐
İdealimi gerçekleştirme isteği	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer insanlara faydalı olmak için	☐	☐	☐	☐	☐
Zamanımı değerlendirmek için	☐	☐	☐	☐	☐

44. Girişimci olmanızı tetikleyen sosyal sebeplerin önem derecelerini belirtiniz?

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
İş yaşamına atılmak için	☐	☐	☐	☐	☐
Sosyal İlişkiler için	☐	☐	☐	☐	☐
İş deneyimi olan bir aileden geçdiğim için	☐	☐	☐	☐	☐
Ailem desteklediği ve teşvik ettiği için	☐	☐	☐	☐	☐
Arkadaşlarım desteklediği ve teşvik ettiği için	☐	☐	☐	☐	☐
Aldığım eğitimin ve öğretmenlerimin etkisi	☐	☐	☐	☐	☐
Kariyer danışmanlığı şirketlerinin yönlendirmesi	☐	☐	☐	☐	☐
Medyada yer alan başarılı girişimcilerin etkilemesi	☐	☐	☐	☐	☐
Yaşadığım çevrenin sosyo-kültürel yapısının girişimci olmayı gerektirmesi	☐	☐	☐	☐	☐

45. İşinizi kurarken sorun/zorluklarla karşılaştınız mı

☐ Evet

☐ Hayır

46. Cevabınız evet ise; işinizi kurarken karşılaştığınız zorlukları önem derecesine göre sıralayınız.

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Sermaye temini	☐	☐	☐	☐	☐
Bürokratik işler	☐	☐	☐	☐	☐
Deneyimsizlik	☐	☐	☐	☐	☐
Uygun yer seçimi	☐	☐	☐	☐	☐
Kiraların yüksek olması	☐	☐	☐	☐	☐
Uygun eleman temini	☐	☐	☐	☐	☐
Uygun materyal temini	☐	☐	☐	☐	☐
Pazarda tanınmamış olmak	☐	☐	☐	☐	☐
Aile ile ilgili sorunlar	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (belirtiniz).....	☐	☐	☐	☐	☐

47. Girişimciliğin alternatifi sizin için ne idi? Bu işi yapmasaydınız ne iş yapıyor olurdunuz?

☐ Memur

☐ İşçi

☐ Aynı işte ücretli çalışma

☐ Aynı işi evde yapma

☐ Hiçbir iş yapmazdım

☐ Diğer (belirtiniz).....

48. Girişimci olmanız yaşamınızdaki diğer sorumluluklar için nasıl bir engel teşkil ediyor

☐ Hayır bir engel teşkil etmiyor

☐ Evdeki işlerimi aksatıyorum

☐ Eşime, aileme, çocuklarıma vakit ayıramıyorum

☐ Kendime vakit ayıramıyorum

☐ Diğer (belirtiniz).....

49. Girişimcilik faaliyetinizi Manisa İlinde yapıyor olmanızın sizin için bir dezavantaj olduğunu düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

50. İşinizi faaliyetleriniz sırasında karşılaştığınız zorlukları önem derecesine göre sıralayınız

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Pazarın durgun oluşu	☐	☐	☐	☐	☐
Borç ödemeleri	☐	☐	☐	☐	☐
Vergi ödemeleri	☐	☐	☐	☐	☐
Bürokratik engeller	☐	☐	☐	☐	☐
Kredi alamama	☐	☐	☐	☐	☐
Elemanlarla ilgili sorunlar	☐	☐	☐	☐	☐
Müşteriler ile ilgili sorunlar	☐	☐	☐	☐	☐
Deneyimsizlik	☐	☐	☐	☐	☐
Kredi alamama	☐	☐	☐	☐	☐
Donanım, araç-gereç, mal teslimi vb. konular	☐	☐	☐	☐	☐
Aile ilişkileri	☐	☐	☐	☐	☐
Aşırı yorgunluk	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (belirtiniz).....	☐	☐	☐	☐	☐

51. Başarılı bir girişimci olabilmek için sahip olunması gereken özellikleri önem derecesine göre belirtiniz.

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Kendine güven, cesaret	☐	☐	☐	☐	☐
İletişim becerisi	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim	☐	☐	☐	☐	☐
Deneyim	☐	☐	☐	☐	☐
Sabır ve hoşgörü	☐	☐	☐	☐	☐
Risk üstlenebilme	☐	☐	☐	☐	☐
Çalışkanlık	☐	☐	☐	☐	☐
Hırs ve kararlılık	☐	☐	☐	☐	☐
Dürüstlük	☐	☐	☐	☐	☐
Yönetim becerisi	☐	☐	☐	☐	☐
Duygusal zeka	☐	☐	☐	☐	☐
Liderlik	☐	☐	☐	☐	☐

52. Devletten işiniz ile ilgili beklentiniz var mı?☐ Evet☐ Hayır**53. Cevabınız “evet” ise; devletten işiniz ile ilgili beklentilerinizi önem derecesine göre belirtiniz**

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Vergi kolaylıkları getirmesi	☐	☐	☐	☐	☐
Bürokratik işlerin azaltılması	☐	☐	☐	☐	☐
Kredi olanaklarının iyileştirilmesi	☐	☐	☐	☐	☐
Rekabet koşullarının geliştirilmesi	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim olanaklarının sağlanması	☐	☐	☐	☐	☐
Teknik destek sağlanması	☐	☐	☐	☐	☐

54. Gelecekle ilgili planlarınızı önem derecesine göre sıralayınız

(1:hiç önemli değil, 2:kısmen önemli, 3:orta derecede önemli, 4:oldukça önemli, 5:çok önemli)

	1	2	3	4	5
Büyüme	☐	☐	☐	☐	☐
Karlılığı artırma	☐	☐	☐	☐	☐
Ürün-hizmet çeşitlendirme	☐	☐	☐	☐	☐
Kurumsallaşma	☐	☐	☐	☐	☐
Sektörde kalıcı olma	☐	☐	☐	☐	☐
Kaliteyi iyileştirme	☐	☐	☐	☐	☐
İşte mevcut durumu devam ettirme	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (belirtiniz).....	☐	☐	☐	☐	☐

Not: Bu çalışma “Manisa İli Girişimcilik Profiline Belirlenmesi” amacıyla yapılmaktadır. Yukarda sorulmuş sorular dışında belirtmek istediğiniz şeyler varsa lütfen aşağıya yazar mısınız?

Anket bitmiştir.

İlgi ve yardımınız için teşekkür ederiz.....